Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 5 февраль 1972 йил, шанба | № 30 (15.201) | Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

СОВХОЗДА ЎТКАЗИЛГАН РЕСПУБЛИКА СЕМИНАРИ

Наманганлаги «Гулбоғ» совхозида республикадаги совхоз раҳбарларининг икки кунлик семинари бўлиб ўтди. Семинар иштирокчилари техника билан хизмат қилиш ва уни ремонт қилишнинг қандай ташкил этилганлиги, пахтачиликни комплекс механизациялашда шу илғор хўжаликнинг тажрибаси билан танишдилар.

«Гулбоғ» совхозида сермеҳнат деярли ҳамма ишларни машиналар бажаряпти. Ҳар йили етиштирилган барча пахта ҳосилининг камида 95 процентини «зангори кемалар» йиғиштириб олади. Далалар машиналар билан поток усулда тозаланади. Экин майдонларининг учдан бир қисмида ғўза кенг қаторларда парвариш қилинади. Пахта-беда алмашлаб экиш усули жорий этилган.

Совхозда ҳамма машиналар кенг ихтисослаштирилган ва меҳнат тақсимланган ҳолда қатъий график асосида ремонт қилинмоқда. Совхознинг марказий ремонт устахонасини ҳақиқатан саноат корхонаси деса бўлади. (ЎзТАГ).

УЛКАН МАРРАЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ САНОАТ, ТРАНСПОРТ, АЛОҚА ВА ҚУРИЛИШИ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ 1972 ЙИЛГА ОЛГАН СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Миллионларча совет кишилари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасида қатнашмоқдалар. КПССнинг тарихий XXIV съезди қарорлари жанговар ҳаракат программаси бўлиб қолди, омманинг ижодий активлигини беқиёс юксалтириб юборди. Совет халқи Коммунистик партиянинг улуғвор режаларини амалга ошириш учун кураша бориб, беш йилликнинг биринчи босқичида экономика ва маданиятни ривожлантиришда янги ғоят катта муваффақиятларни қўлга киритди. 1971 йил — беш йилликнинг биринчи йили якунлари шуни яққол кўрсатдики, мамлакатимизнинг ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари ва зиёлилари меҳнатдаги ягона сафда туриб коммунистлар Ленин партияси кўрсатиб берган йўлдан дадил олға бормоқдалар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам Ватанимиз куч-қудратини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар 1971 йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, саноат маҳсулотини реализация қилиш ҳажми ҳамда кўпгина энг муҳим буюмларни ишлаб чиқариш йиллик планини 19 декабрдаёқ бажариб қўйдилар.

Саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажми 1970 йилга нисбатан 11,6 процент, меҳнат унумдорлиги эса 8,2 процент кўпайди.

Темирйўл транспортида юк ташиш ҳажми 5 процент, автомобиль транспортида 10 процент, граждан авиациясида 16 процент ўсди. Автомобиль йўллари қуриш ва реконструкция қилиш, алоқа хизмати ҳажмини ўстириш топшириқлари ошириб бажарилди.

Халқ хўжалигига капитал маблағ сарфлаш анча кўпайди 100 га яқин йирик корхона ва цехлар, 2 миллион 355 минг квадрат метр уй-жой, 57,3 минг ўринли мактаб, 17,5 минг ўринли мактабгача болалар муассасалари ва бошқа кўпгина маданий-маиший объектлар қурилди. 55 минг гектар янги ерлар ўзлаштирилди.

Республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари жуда катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Ўзбекистон пахтакорлари 4 миллион 510 минг тоннадан зиёд пахта сотдилар. Унинг 1 миллион 837 минг тоннаси машиналарда териб олинди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотининг кўпгина турларини етиштириш йиллик топшириқлари ошириб адо этилди.

Саноат, транспорт, алоқа ва қурилишнинг ҳамма тармоқлари олдида 1972 йилда катта вазифалар турибди.

Планга биноан саноат ишлаб чиқариш ҳажмини 6,6 процент кўпайтириш белгиланди.

Электр энергия ишлаб чиқариш 11,1 процент кўпаяди. Рангли ва бошқа қимматли металлар, химия маҳсулотлари ишлаб чиқариш анчагина кўпаяди.

Машинасозлик маҳсулотлари ишлаб чиқариш кўпаяди, биринчи навбатда қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш 7,2 процент, шу жумладан пахта териш машиналари ишлаб чиқариш 6,6 процент, тўқимачилик машиналари ишлаб чиқариш 13 процент ортади.

Енгил саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми 8,6 процент кўпаяди. Енгил саноат, озиқ-овқат, гўшт, сут саноати, маҳаллий саноат, пахта тозалаш саноати янада ривожлантирилади. Маданий-маиший ва уй-рўзғор буюмлари ишлаб чиқариш анча кўпаяди.

Халқ хўжалигига капитал маблағлар сарфлаш қарийб 10 процент кўпаяди.

1972 йилда темир-йўл, автомобиль транспорти, граждан авиацияси ва алоқа корхоналари ҳамда ташкилотларининг коллективлари олдида катта вазифалар турибди.

Эришилган муваффақиятлар билан чексиз ифтихор туйғуларига тўлиб-тошган, республика меҳнаткашлари янги, 1972 йилни зўр сиёсий кўтаринкилик ва меҳнат ғайрати билан бошлаб юбордилар. КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми ва СССР Олий Советининг III сессияси мамлакат халқ хўжалигини ривожлантириш тўққизинчи беш йиллик плани юзасидан қабул қилган қарорларини ўзлари учун жанговар программа деб қабул қилдилар.

Республиканинг саноати, транспорти, алоқа ва қурилиши меҳнаткашлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш ва СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, 1972 йилда зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни олдилар.

САНОАТ

Меҳнат унумдорлигини ҳамда ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ҳисобига саноат маҳсулотини реализация қилиш 1972 йил плани муддатидан илгари — 25 декабрда бажарилади ва пландан ташқари бир неча юз миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

Саноат ишлаб чиқариши ҳажмини 1971 йилдагига қараганда 7,3 процент, меҳнат унумдорлигини 6,2 процент ўстириш таъминланади.

Пландан ташқари: 50 минг тонна минерал ўғит, 10 минг тонна нефть, 200 миллион куб метр табиий газ, 125 минг тонна кўмир, 3 минг тонна прокат, 100 миллион киловатт-соат электр энергия, 200 минг сўмлик қишлоқ хўжалиги машиналари, 500 минг сўмлик кабель маҳсулотлари, 13 минг тонна цемент, 10 минг квадрат метр дераза ойнаси, 18 минг тонна пахта толаси ишлаб чиқарилади.

Аҳолининг халқ истеъмоли молларига бўлган эҳтиёжини янада тўлароқ қондириш мақсадида пландан ташқари 300 минг квадрат метр шойи газлама, 140 минг дона трикотаж буюмлар, уч миллион сўмлик тикилган буюмлар, 250 минг жуфт чарм пойафзал, 500 минг сўмлик мебель 4,5 миллион сўмлик гўшт-сут маҳсулотлари, 3 миллион шартли банка консерва ва бошқа хил кўпгина маҳсулотлар ишлаб чиқарилади.

Ишлаб чиқариш технологиясини янада такомиллаштириш ва яхшилаш, маҳсулот сифатини ошириш ҳисобига камида 160 миллион киловатт-соат электр энергия, 17 минг тонна шартли ёқилғи, 8 минг тонна қора ва рангли металлар, 390 минг квадрат метр ип-газлама ва ўров газламалари, 4 минг 800 тонна пахта, 6,5 миллион квадрат дециметр хром чарм буюмлар, 560 тонна каноп, 110 тонна ип-газлама калаваси, 187 тонна пахта толаси ва бошқа кўплаб хом ашё ва материаллар тежаб қолинади.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш мақсадида саноат корхоналари, илмий, лойиҳа ва конструкторлик ташкилотларининг биргаликда куч-ғайрат сарфлаши натижасида илмий-техника тараққиёти суръатларини жадаллаштириш, корхоналарни реконструкция қилиш ва техника билан қайта жиҳозлаш, илғор тажрибани, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлашни тезроқ жорий қилиш, технология жараёнлари ва меҳнатни ташкил қилишни такомиллаштиришга қаратилган кенг программадаги тадбирлар амалга оширилади.

144 та комплекс механизациялашган конвейер ва поток линиялар ўрнатилиб, ишга туширилади, 800 дона ускуна модернизация қилинади, камида 3150 та янги юқори унумли ускуналар ишлаб чиқаришга жорий этилади. 1140 хил янги маҳсулотни ишлаб чиқариш ўзлаштирилади. Рационализаторлик таклифлари ва ихтироларини жорий қилишдан йилига камида 44 миллион сўм тежам олинади.

Ишлаб чиқаришни янада механизациялаш ва автоматлаштириш, прогрессив технология жараёнларини жорий этиш ҳисобига қўл меҳнатида банд бўлган ишчиларнинг сони камида 10 процент камайтирилади.

Меҳнатни ва ишлаб чиқаришни ташкил этишни муттасил такомиллаштириш, меҳнаткашларга иқтисодий билим бериш, меҳнатни илмий ташкил этиш, шунингдек лойиҳадаги қувватларни тезроқ ўзлаштириш асосида пландан ташқари 33 миллион сўмдан зиёд фойда олинади.

Машиналарнинг, приборлар ва халқ истеъмоли буюмларининг ассортиментини яхшилаш, сифатини ва чидамлилигини ошириш учун кураш кучайтирилади, маҳсулотни бекамикўст тайёрлаш ва уни биринчи кўрсатишдаёқ топшириш методи тобора кенг жорий қилинади. Маҳсулотнинг 60 хил тури давлат Сифат белгиси олишга тавсия этилади.

Ишчилар ва инженер-техник ходимлар тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш топшириқлари ортиғи билан бажарилади ва шу билан бирга янги ишга туширилаётган корхоналарни кадрлар билан таъминлашга алоҳида эътибор берилади.

Илмий-тадқиқот институтлари ва олий ўқув юртларининг коллективлари куч-ғайратларини энг актуал проблемаларни тадқиқ этишга қаратиш, перспектив ва йиллик тематик планларни муваффақиятли бажариб, ишлаб чиқиладиган ишларнинг юксак самарали бўлишини таъминлаш, фан-техника тараққиётини тезлаштириш вазифаларини ҳал этишда саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари билан ҳамкорликни кучайтириш мажбуриятини олдилар.

Саноат ходимлари капитал маблағларнинг самарадорлигини оширишга катта эътибор бериб, қувватларни муддатдан илгари ишга тушириш, ўзлаштириш ҳамда янги қурилишларни малакали кадрлар билан таъминлаш борасида барча зарур чораларни кўриш мажбуриятини оладилар.

ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА

Ўрта Осиё темир йўли бўйича йиллик план 28 декабрда бажарилади пландан ташқари деярли 600 минг тонна халқ хўжалик юкларини тушириб олинади. Эксплуатация ишларини такомиллаштириш ва ҳаракатдаги составлардан фойдаланишнинг самарадорлигини ошириш ҳисобига ҳар суткада деярли 500 вагон бўшатилади.

Автомобилларда юк ташиш йиллик плани 27 декабрда бажарилади, пландан ташқари 2 миллион тонна юк ташилади. Ҳаво йўллари орқали юк ташиш плани 29 декбарда бажарилади ва пландан ташқари 26 минг пассажир ташилади.

Қурилиш ва автомобиль йўлларини ремонт қилиш йиллик плани 15 декабргача бажарилади. 1860 километр янги ва ремонт қилинган магистрал тошйўллар фойдаланишга топширилади.

Алоқа корхоналари коллективлари йиллик планни 30 декабргача бажарадилар. 32 минг 700 номерли шаҳар ва қишлоқ автомат телефон станцияларини ишга туширадилар, 56 та янги алоқа бўлимини, шу жумладан қишлоқ жойларида 38 та алоқа бўлимини ишга туширадилар.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

Қурилишни индустрлаштириш, кенг механизациялаш ва автоматлаштириш, фан-техника ютуқларини жорий этиш, меҳнатни ташкил этиш негизида асосий фондларни ишга тушириш ҳамда қурилиш-монтаж ишлари, йиллик плани муддатидан илгари 25 декабрда бажарилади, меҳнат унумдорлиги планда кўзда тутилганидан 0,3 процент оширилади.

Қурилиш монтаж ишларида таннарх планда кўзда тутилганидан 0,2 процент камайтирилади, йилига 20 миллион сўм шартли йиллик иқтисодий тежам берадиган рационализаторлик таклифлари жорий этилади.

Комплекс механизациялаш даражаси планда белгиланганидан тупроқ ишларида 0,7 процент, бетон ишларида 0,9 процент, қоришма тайёрлашда 4 процент кўтарилади.

Уй-жойларни фойдаланишга топшириш йиллик плани муддатидан илгари, 25 декабрда бажарилиб, пландан ташқари умумий саҳни 30 минг квадрат-метр уй-жой фойдаланишга топширилади.

Мактаблар қуриш тўққиз ойлик плани ўқув йили бошлангунча бажарилади.

Республика қурувчилари 27 минг тонна цемент, 3,5 минг тонна металл 28 минг куб метр тилинган тахтани тежаб қоладилар.

* * *

Республика меҳнаткашлари беш йилликнинг иккинчи йили плани ва мажбуриятларини бажариш учун курашни авж олдириб, ишлаб чиқаришнинг ҳамма звенолари самарадорлигини бутун чоралар билан оширадилар, меҳнат интизомини ва уюшқоқликни мустаҳкамлайдилар, мавжуд имконият ва резервларни тўла ишга солиб, меҳнат мусобақаси байроғини баланд кўтарадилар, Белоруссия ССР ва Иваново области меҳнаткашлари билан анъанавий мусобақани давом эттирадилар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинча Марказий Комитети ва Совет ҳукуматини ишонтириб айтадиларки, КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун бутун куч-ғайратларини аямай сарфлайдилар, коммунистик қурилишнинг улкан режаларини амалга ошириш ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Бу социалистик мажбуриятлар меҳнаткашлар коллективларида муҳокама этилиб қабул қилинган ҳамда областлар, Қорақалпоғистон АССР партия-хўжалик активи йиғилишларида ва республика партия-хўжалик активи йиғилишида маъқулланган.

СОВЕТ—МИСР МУЗОКАРАЛАРИ

3 февраль куни Кремлда совет раҳбарлари билан Миср Араб Республикасининг Президенти, Араб социалистик иттифоқининг раиси Анвар Садат ўртасида музокаралар бошланди.

Совет томонидан музокараларда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко, Совет Иттифоқининг Миср Араб Республикасидаги элчиси В. М. Виноградов ва СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси М. Д. Ситенко қатнашмоқдалар;

Миср томонидан музокараларда президентнинг миллий хавфсизлик масалалари бўйича маслаҳатчиси Муҳаммад Хафиз Исмоил, ташқи ишлар министри Муҳаммад Мурод Ғолиб, Миср Араб Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Яҳё Абдил Қодир иштирок этмоқдалар.

Икки томонлама Совет — Миср муносабатлари аҳволига доир масалалар дўстлик ва тўла ҳамжиҳатлик вазиятида кўриб чиқилди ҳамда иккала мамлакат ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартномага мувофиқ иккала мамлакат халқларининг манфаатларига, Яқин Шарқда тинчлик ва халқаро хавфсизлик ишига мос бўлиб тушадиган ана шу муносабатларни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш йўлини муттасил давом эттиришга иккала томоннинг аҳд қилганлиги яна бир марта таъкидланди. Исроилнинг ва уни қўллаб-қувватлаётган империалистик кучларнинг араб халқларига қарши агрессияси натижасида Яқин Шарқда вужудга келган хатарли аҳволга алоҳида эътибор берилди.

Музокаралар давом эттирилади. (ТАСС).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

Миср Араб Республикаси президенти, Араб социалистик иттифоқи раиси Анвар Садат шарафига 4 февралда Катта Кремль саройининг Грановитая палатасида КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати номидан ноништа зиёфат берилди.

Олий мартабали меҳмон билан бирга зиёфатда президентнинг миллий хавфсизлик масалалари бўйича маслаҳатчиси Муҳаммад Хафиз Исмоил, ташқи ишлар министри Муҳаммад Мурод Ғолиб ва президентга ҳамроҳ бўлган бошқа кишилар бор эди.

Совет томонидан зиёфатда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Зиёфат вақтида А. Н. Косигин билан А. Садат нутқ сўзладилар. Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

МИСР АРАБ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ АНВАР САДАТ МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Миср Араб Республикасининг президенти, Араб социалистик иттифоқининг раиси Анвар Садат 4 февралда Москвадан жўнаб кетди. У Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига мувофиқ дўстона визит билан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган эди.

Президент Анвар Садатга ҳамроҳ бўлган делегация ҳам у билан бирга жўнаб кетди.

Миср Араб Республикаси ва СССР давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида президент Анвар Садатни ва унинг ҳамроҳларини КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Олий мартабали меҳмонни Москва шаҳри меҳнаткашларининг вакиллари ҳам кузатиб қолдилар. (ТАСС).

Уртоқ О. Саидаҳмедова Андижондаги Володарский номидаги тикувчилик фабрикасининг моҳир чеварларидан бири ҳисобланади. Коммунистик меҳнат зарбдори кундалик топшириқларни доимо ошириб бажариши билан кўпчилик ҳурматини қозонмоқда.

Г. Кечкин фотоси.

ХЎЖАЛИКЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ЎҚИМОҚДА

Ҳар куни эрталаб Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг аудиторияларини Ўзбекистондаги кўпгина пахтачилик ва чорвачилик хўжаликларининг раҳбарлари — совхоз директорлари, колхоз раислари тўлдиради.

Республикада бир ой аввал бошланган семинар машғулотлари хўжаликларнинг раҳбарларига зарур билим беради. Ўзбекистоннинг таниқли олимлари, қишлоқ хўжалигининг етакчи мутахассислари, экономистлар, молия ходимлари тингловчиларга лекция ўқимоқдалар.

4 февралда семинарда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Й. Р. Курбонов нутқ сўзлади. У КПСС XXIV съезди мамлакат қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг олдига қўйган асосий вазифаларга муфассал тўхталди, Ўзбекистонда 1971 йилги қишлоқ хўжалик йили якунларини чиқарди, тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилида ва кейинги йилларида пахтачилик, чорвачиликни ва бошқа соҳаларни янада ривожлантириш йўллари тўғрисида гапириб берди.

(ЎзТАГ).

А. Н. КОСИГИН ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

4 февраль куни СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Кремлда Вьетнам Демократик Республикасининг элчиси Во Тхук Донг билан Жанубий Вьетнам Республикасининг элчиси Данг Куанг Минни қабул қилди.

Бўлиб ўтган суҳбатда элчилар «Ҳинди-Хитойдаги аҳволни бартараф этиш» тўғрисида Американинг саккиз моддадан иборат «плани» муносабати билан ўз ҳукуматларининг тегишли баёнотлари тўғрисида А. Н. Косигинга ахборот бердилар. АҚШнинг таклифлари Вьетнам проблемасини Америкага маъқул бўладиган тарзда ҳал этишни тиқиштириш йўлидаги уринишдан бошқа нарса эмаслигини Вьетнам вакиллари таъкидлаб ўтдилар. Вьетнам Демократик Республикаси ва Жанубий Вьетнам Республикасининг ҳукуматлари Вашингтоннинг бу янги найрангларини кескин рад қилиб Вьетнам халқининг ўз миллий орзу-умидлари ва муддаоларининг рўёбга чиқарилишига эришишга азми-қарор берганликларини айтдилар.

А. Н. Косигин бундай деди: КПСС Марказий Комитети, Совет ҳукумати, бутун совет халқи Америка империализмининг агрессиясига қарши Вьетнам халқи олиб бораётган адолатли курашни ҳамда ВДР ҳукумати билан Жанубий Вьетнам Республикаси муваққат революцион ҳукуматининг Ҳинди-Хитой проблемаларини мустақиллик ва эркинлик асосида, шу район халқларининг манфаатларини кўзлаб сиёсий бартараф этишга қаратилган таклифларини қатъий ва мудом қўллаб-қувватлайверадилар.

Учрашув дўстлик ва самимият вазиятида ўтди. (ТАСС).

САМИМИЙ МИННАТДОРЧИЛИК

Жанубий Вьетнам Республикаси Миллий озодлик фронти ва муваққат революцион ҳукуматининг раҳбарлари Л. И. Брежнев ва А. Н. Косигинга телеграмма юбордилар. Телеграммада Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар сиёсий маслаҳат комитетининг кенгашида Қўшма Штатлар Ҳинди-Хитойда агрессив урушни кенгайтираётганликларини қатъий қораловчи баёнот қабул қилинганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитетига, СССР ҳукуматига ва совет халқига самимий миннатдорчилик изҳор этилади. Телеграммада таъкидланадики, қардош совет халқининг самарали ва катта мадади «Ҳинди-Хитой халқлари билан совет халқи ўртасидаги жанговар бирдамликнинг ёрқин ифодасидир. Бу мадад Америка агрессиясига қарши, ватанни қутқазиб қолиш учун курашда Жанубий Вьетнам халқини руҳлантиради».

Телеграмманинг пировардида Жанубий Вьетнам Республикаси Миллий озодлик фронти ва муваққат революцион ҳукуматининг раҳбарлари «Лениннинг улуғ Ватанини қудратли ва равнақ топган мамлакатга айлантириш учун, жаҳон халқларининг революцион ишига катта ҳисса қўшиш учун КПСС XXIV съезди қўйган улуғвор вазифаларни муваффақиятли амалга оширишда» совет халқига самимий истакларни изҳор қилдилар. (ТАСС).

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ СЕКРЕТАРИ МИНБАРИ

БИЗНИНГ АГИТКОЛЛЕКТИВ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев партия Марказий Комитетининг КПСС XXIV съездига ҳисобот докладида таъкидлаб ўтганидек, **«Кенг меҳнаткашлар оммасида коммунистик дунёқарашни шакллантириш, уларни марксизм-ленинизм ғоялари руҳида тарбиялаш — партия бутун ғоявий-тарбиявий ишининг негизидир».** Ана шу сабабли колхозимиз партия ташкилоти қишлоқ меҳнаткашларида коммунистик эътиқодни тарбиялаш, меҳнатга меҳр-муҳаббат сингдириш, умуман, партиявий-сиёсий ишлар савиясини янада яхшилашга алоҳида аҳамият бермоқда.

Колхоз партия ташкилоти ҳисобида турувчи юзга яқин коммунистларнинг ҳаммаси ҳам ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларида меҳнат қилмоқда. Улар орасида моҳир сўз усталари агитаторлар, сиёсий ахборотчилар ва сиёсий ташкилотчилар кўпчиликни ташкил этади. Агитаторларимизнинг сони 40 кишига етган. Партия ташкилоти колхоз аъзолари ўртасида оммавий-сиёсий ишларни олиб боришни яхшилаш мақсадида учта агитгруппа тузди. Бу агитгруппалар жанговар агитколлективни ташкил этди.

Пахтачилик соҳасида меҳнат қилаётган кишилар ўртасида олиб борилаётган ташвиқот ишларига колхоз правлениеси қошидаги цех партия ташкилотининг секретари, агроном С. Муқимов бошчилик қилмоқда. Бу агитгруппадаги 21 киши оммавий-сиёсий ишларни пахтачилик истиқболи, деҳқончилик маданиятини ошириш вазифалари билан узвий боғлаб олиб бормоқда.

Бу агитгруппада КПСС XXIV съезди делегати, республикада хизмат кўрсатган механизатор Обида Ҳамроева ҳам бор. У партиямиз съездидан катта таассуротлар билан қайтди. Дала меҳнаткашларига КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг партия XXIV съездида қилган доклади, тўққизинчи беш йиллик планлари, совет кишиларининг буюк яратувчилик ишлари тўғрисида тўлқинланиб гапириб берди. Коммунист Обида Ҳамроева съезддан қайтгач, ўзи бошчилик қилаётган бригадада пахта ҳосилдорлигини гектар бошига 35 центнерга етказиш мажбуриятини олган эди. Бригада аъзолари ҳалол меҳнат қилиб, берган ваъдалари устидан чиқдилар. 85 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35,2 центнердан пахта хирмони кўтарилди.

Коммунист Ёдгор Бозоров колхознинг Катағон қишлоғига агитатор қилиб бириктирилган. Бу моҳир ташвиқотчи қишлоқ аҳли ўртасида партия ва ҳукуматимизнинг кундалик фаолиятига доир янгиликлар, партия ҳужжатлари, илғорлар тажрибаси ҳақида қизиқарли суҳбатлар уюштирмоқда. Ташвиқот ва тарғибот ишлари яхши натижа беряпти. Қишлоқ меҳнат аҳли колхознинг умумий юксалишига салмоқли ҳисса қўшмоқда. КПСС аъзолари Жўра Рашидов, Раҳмон Абдиевлар ҳам агитаторлик санъатини пухта эгаллаб олишган. Улар бириктилган участкаларда ҳам юксак меҳнат кўрсаткичлари қўлга киритилаётир.

Колхоз сут-товар фермаси қошидаги агитгруппага цех партия ташкилотининг секретари, молбоқар Р. Тўхтаев раҳбарлик қилмоқда. Агитатор Фармон Давроновнинг ташаббуси билан бу ерда «Илғор тажрибалар мактаби» ташкил топди. Унга барча сут соғувчилар ва молбоқарлар жалб этилди. Мактабда ҳафтада икки марта машғулот ўтказилмоқда. Ферма коллективи машҳур сут соғувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Чудная ва қўшни «Коммунизм» колхозининг сут соғувчиси, СССР Олий Советининг депутати М. Ғаффорова ва бошқа илғор чорвадорларнинг тажрибасини мунтазам ўрганмоқда.

Чорвачилик фермасида агитаторлар кучи билан «Илғор чорвадор» деворий газетаси ва «Жанговар варақа»лар чиқариб турилмоқда. Колхоз радиоузели орқали Н. Ғиёсова, Ҳ. Тўраева сингари илғор сут соғувчиларнинг тажрибаси кенг оммалаштирилди.

Учинчи агитгруппага колхоз комсомол комитетининг секретари инженер Н. Бекмуродов бошчилик қилаётир. Бу группадаги агитаторлар асосан колхоз устахонасида, механик-ҳайдовчилар, механизаторлар ва шоферлар ўртасида агитация-пропаганда ишларини олиб боришмоқда. Колхозда 20 га яқин ҳайдов ва 70 та чопиқ тракторлари, 21 та сеялка, 16 та чизел, 30 дан ортиқ турли механизмлар баҳорги дала ишларига шай қилиб қўйилди.

Колхоз партия ташкилоти ҳар учала агитгруппада ҳам агитация-пропаганда ишларининг таъсирчанлигини ошириш юзасидан муҳим тадбирлар белгиламоқда. Агитколлектив фаолияти партия бюроси мажлисида тез-тез муҳокама қилиниб, иш тажрибалари умумлаштирилади, хато ва камчиликлар ўз вақтида тузатилади. Яқинда чорвачилик фермаси партия ташкилоти қошидаги агитгруппа фаолияти партия бюроси мажлисида кўриб чиқилди. Муҳокамада агитаторларнинг ибратли ишлар қилаётгани таъкидланди, рўй бераётган баъзи камчиликлар танқид қилинди. Партия бюроси энг илғор чорвадорларнинг иш тажрибаларини кенг пропаганда қилишни яхшилаш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқди.

Колхоз партия ташкилоти КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорини кенг пропаганда қилишга алоҳида эътибор бермоқда. Агитаторлар ва сиёсий ахборотчиларнинг суҳбатида ана шу тема муҳим ўрин эгаллаяпти. Ҳар бир бригада ва участка ўртасида ҳамда механизаторлар орасида ўзаро социалистик мусобақа авж олдириб юборилди. Хўжалигимиз ўтган йили давлатга 4 минг 200 тонна «оқ олтин» сотди. Ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта хирмони кўтарилди. Пиллачилик, боғдорчилик, чорвачилик ва бошқа соҳалар бўйича ҳам йиллик планлар ошириб бажарилди. Оммавий-сиёсий ишларнинг яхши йўлга қўйилгани самараси бу.

Колхозимиз аъзолари шу кунларда тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили мўл ҳосили учун пухта замин ҳозирламоқдалар. Қишки дала ишлари авж олган. Маҳаллий ўғит тўплаш ва уни компост қилиш, техника ремонти, тупроқ шўрини ювиш қизғин давом этяпти. Агитаторлар, сиёсий, ахборотчи ва сиёсий ташкилотчиларимиз бу муҳим вазифаларни амалга ошириш учун кишиларни сафарбар этмоқдалар.

Қ. ҚАҲҲОРОВ,
Ғиждувон районидаги «Гулистон» колхози партия ташкилотининг секретари.

САНОАТ, ҚУРИЛИШ ВА ТРАНСПОРТ

ХУШХАБАРЛАР

ҚАШҚАДАРЁ. Яккабоғ пахта тозалаш заводининг ишчилари тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йили топшириғини муддатидан бир ой илгари бажарган эдилар. Заводнинг меҳнатсевар коллективи бу йил планга қўшимча 1500 тонна тола, 350 тонна момиқ ишлаб чиқариш учун курашмоқда. Бу борада Азиза Аҳмедова, Жўра Қодиров, Эргаш Абдуллаев каби меҳнат зарбдорлари бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Х. ТУРДИЕВ.

* * *

ФАРҒОНА. Киров районидаги Бешариқ момиқ фабрикаси коллективи бу йил ишлаб чиқариш топшириғини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилган. Момиқчилар ўз имкониятларини ишга солиб, момиқ ишлаб чиқаришни кун сайин кўпайтиришга эришмоқдалар. М. Холиқов, Р. Ғаниев, Н. Раҳмонов каби ўртоқлар ўз ҳамкасблари ўртасидаги мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар.

Қ. ТИЛЛАЕВ.

* * *

ҒОЗҒОН мармари ранг-баранг жилоланиши билан диққатга сазовордир. Мармар кони бошқармаси ишчи-хизматчилари Тошкент метроси қурилиши ҳақидаги хушхабарни қувонч билан кутиб олишди. Улар метро учун сифатли мармар жўнатишга аҳд қилишди. Бу ерда ҳозир 7 хил мармар қазиб олинмоқда. Файзулла Ғайбуллаев, Номоз Рузиев ўртоқлар бошқараётган бригадаларнинг иши айниқса мақтовга лойиқ. Уларнинг ҳар бири кунига пландагидан 5-10 куб метр кўп мармар қазиб олмоқда. Юкларни ортишда кранчилардан А. Курбонов, Р. Раҳматов, экскаваторчи Р. Раҳимов ўртоқларнинг хизмати катта бўлмоқда. Шунингдек, Х. Жўраев, Ё. Ҳожиев каби шоферлар ҳам ғайрат кўрсатиб ишлашяпти.

М. РАҲМАТОВ.

* * *

ЧИРЧИҚ. Ойна заводининг изоляция материаллари ишлаб чиқариш цехи коллективи йил бошидан буён мусобақа асосида ишлаб келмоқда. Коллектив бултур 11 минг куб метр изоляция материаллари ишлаб чиқариб, йиллик планни ноябрь ойидаёқ адо этган эди. Улар бу йил ҳам янги куч-ғайрат билан ишлаб, дастлабки ой топшириғини муддатидан илгари бажаришди. Ойна пиширувчи И. Риженко, оператор Р. Зиёев, ишчилардан Ю. Деҳқонова ва Ю. Кольшовалар ўз касбининг усталари ҳисобланишади. Улар шу кунларда кундалик нормани бир ярим-икки баравар ошириб бажаришяпти.

Ф. НУРМАТОВ.

* * *

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги шарафига бошланган мусобақа илғорлари ҳақида редакциямизга қашқадарёлик Э. Қулмуродов, У. Раҳматиллаев, самарқандлик Б. Пирназаров, ҚҚ АССРдан Р. Наҳатов, андижонлик М. Норхўжаев, Т. Мамадалиев ўртоқлар хат-хабарлар йўллашса, беш йилликнинг иккинчи йили топшириғини барвақт бажариш учун курашаётган корхона ва ташкилотлар коллективларининг меҳнати ҳақида хоразмлик А. Эшматов, бухоролик К. Каримов, Т. Мақсудов, наманганлик Қ. Тўраев, фарғоналик Н. Поччабоев, бекободлик А. Мазмутов ўртоқлар хушхабарлар ёзиб юборишган.

Ленинск пахта тозалаш заводининг маҳсулотларини чет эл мамлакатлари ҳам харид қилмоқда. Корхона коллективи бу йил тола ва линт ишлаб чиқаришни янада кўпайтиришга ҳаракат қилмоқда. Суратларда: чапда навбатдаги маҳсулотни ортиш пайти, ўнгда корхонанинг илғор ишчиси ўртоқ А. Расулов.

Г. Кечкин фотолари.

Советлар мамлакатида

ГРУЗИЯ ССР БЎЙЛАБ

Кўклам тайёргарлиги

◆ Хелвачаур районидаги Тельман номли колхоз аъзоларининг олган мажбуриятларида беш йилликнинг иккинчи йилида мамлакатга 763 тонна сортли чой барги етказиб бериш ёзиб қўйилган. Бу пландагидан 40 тонна кўпдир.

Колхоз аъзолари ўз зиммаларига олган мажбуриятларини сўзсиз бажариш учун янги йилнинг дастлабки кунларидан бошлаб амалий ишга киришдилар. Чой плантацияларининг қор билан қопланиб ётганига қарамасдан ўсимликларга ишлов бериш ва уни озиқлантириш ишлари бошлаб юборилди. Айни пайтда чой оралиқларига калий ҳамда фосфор ўғитлари солинмоқда. Колхозда ерларнинг унумдорлигини ошириш ва ортиқча тупларни камайтириш ишлари тобора қизитилаётир.

Колхоз аъзолари 1975 йилга бориб грузин чойини 300 минг тоннага етказишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиш мақсадида барча ички имкониятларини ишга солмоқдалар.

Тракторлар тинимсиз ишламоқда

◆ Матан узумчилик совхозининг далаларида тракторлар тинимсиз ишламоқда. Бу ерда узум қатор ораларини ишлаш билан 12 трактор банд. Механизаторлардан М. Наруслишвили Г. Брегвадзе ва Н. Кетиашвили ўзаро мусобақалашиб, кундалик топшириқларини ортиғи билан адо этаётирлар.

Матан соҳибкорлари бу йил ҳосилга кирган барча токзордан планда белгиланган 54 ўрнига ҳар гектаридан камида 60 центнердан ҳосил йиғиб олиш учун курашмоқдалар.

Эл дастурхонига

◆ Гори районидаги колхозлараро теплица хўжалиги уч гектар ерни эгаллаган. Хўжалик сабзавоткорлари помидор ва бодрингдан юқори ҳосил етиштирдилар. Экин экилган майдоннинг ҳар бир метридан пландаги 10 ўрнига 15 килограммдан маҳсулот олишга эришмоқдалар.

Эл дастурхонини янги маҳсулот билан безашда айниқса Н. Гвинишвили, Д. Гогиашвили ва М. Путуашвили каби сабзавоткорлар барчага намуна кўрсатиб ишлашмоқда.

Янги ферма

◆ Цхалтубо районидаги Ленин номли колхозда 100 бош соғин сигирга мўлжалланган чорвачилик фермаси фойдаланишга топширилди. Ферма биноси яхши жиҳозланган ва механизациялаштирилган.

Чорва биносини Цхалтубо қурилиш конторасининг бинокорлари қурдилар. Колхознинг янги фермаси катта даромад келтиради.

Гўшт фабрикаси

◆ САЧХЕРЕ. Бу ердаги Модзви қишлоғида колхозлараро чорвачилик хўжалиги ташкил этилди. Унда асосан чўчқачилик ривожлантирилади. Хўжалик йилига давлатга 200 тоннадан чўчқа гўшти етказиб беради.

МУНОСИБ ВОРИСЛАР

Коммунистик партия ёшларимизни ҳар томонлама баркамол кишилар қилиб тарбиялашга, уларни коммунистик жамият қурилиши ишига жалб қилишга катта эътибор бермоқда. Партия ўз вақтида ёшларни сиёсатдан четлаштиришга уринган меньшевикларга қарши қатъий курашиб, келажак ёшларники, ёшлар пролетариат иши учун астойдил ва фидокорона курашда чинакам революцион мактабни ўтишлари, чиниқишлари, кекса революционерларга муносиб ўринбосар бўлишлари керак, деб кўрсатди. **«Биз келажак партиясимиз,** — деб ёзган эди В. И. Ленин, — **келажак эса ёшлар қўлидадир. Биз новаторлар партиясимиз, ёшлар эса доим иштиёқ билан новаторларга эргашиб борадилар. Биз эски чирикликка қарши фидокорона курашувчилар партиясимиз, ёшлар эса доимо ана шу фидокорона курашга биринчи бўлиб отланадилар»** (В. И. Ленин. Асарлар, 11 том, 368 бет).

Бу назария нақадар тўғри эканлигини турмуш кўрсатиб турибди.

Қалби олов жанговар ёшларимиз ўзининг авангард отряди — Ленин комсомоли раҳбарлигида Совет давлатини қуришда, мустаҳкамлашда, уни ривожлантиришда В. И. Ленин васиятларига амал қилиб, КПСС кўрсатган йўлдан бориб, кўп миллатли совет халқи олдида катта ҳурмат ва эътиборга сазовор бўлди.

КПСС XXIV съезди Ленин комсомолининг фаолиятига юқори баҳо берди. **«Ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашда ва янги жамият қуришда партиянинг резерви ва энг яқин ёрдамчиси бўлган комсомолнинг роли ва аҳамияти ҳозирги шароитда тобора кўпроқ ошиб бормоқда»,** деб таъкидлади съезднинг КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот доклади юзасидан Резолюциясида. Ленин комсомоли партиянинг юксак ишончидан жуда миннатдор. Шунинг учун ҳам комсомол партиянинг, халқнинг ишончини оқлаш учун ҳамма соҳада тинмай меҳнат қилмоқда, ижодкорлик, ташаббускорлик намуналарини кўрсатмоқда.

Ленин, Партия, Коммунизм. Бу сўзлар ёшларимиз учун улуғворлик ва қаҳрамонлик тимсолидир. Совет халқининг шонли традициялари руҳида тарбияланган ёшлар яхши ўқиб, меҳнат қилиб, КПСС тарихий XXIV съезди белгилаб берган планларни бажаришга, фан-техникани ривожлантириш ва социал тараққиётга, коммунистик жамият қурилишига муносиб ҳиссаларини қўшишга қатъий бел боғлаганлар.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистон комсомол ёшлари шонли Коммунистик партиянинг коммунистик жамият қурилиши, халқ фаровонлигини ва бахт-саодати тўғрисидаги буюк ғамхўрлиги билан суғорилган XXIV съездининг руҳи билан яшамоқда, изланмоқда, ишда фидокорлик кўрсатмоқда.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети кейинги йилларда ёшлар, уларни уюштирувчи куч бўлган комсомол ташкилотига яқиндан раҳбарлик қилишни янада кучайтирди. Республика комсомол ташкилотларида икки мингдан кўпроқ ёш коммунист иш олиб бормоқда. Улар ўртоқ Л. И. Брежнев съездда таъкидлаганидек, комсомолда ишлашни ўзлари учун муҳим партия топшириғи деб билмоқдалар. Ҳозирги вақтда республикамиз комсомол-ёшларидан 64 мингдан ортиқ ёш ишчи 1973 йил ҳисобига ишламоқда.

Комсомол ва ёшлар фан ва техниканинг янги-янги ютуқларини кўзлаб «Комсомолнинг тежамкорлик фонди»га 22,5 миллион сўмдан зиёд маблағ тўплади. Республика комсомоли беш йилликнинг 14 зарбдор қурилишини оталиққа олди. 1300 студент қурилиш отрядларида ишлади. Ёшларимиз улкан пахта хирмони учун курашда байроқдор бўлди. «Оқ олтин» учун курашнинг энг масъулиятли кунларида 1.300.000 дан зиёд йигит ва қиз далаларда ғайрат кўрсатиб меҳнат қилди. Масалан, биргина Шеробод районидаги Жиянқул Рустамов раҳбарлик қилган комсомол-ёшлар бригадаси янги ўзлаштирилган ерлардан 35 центнердан ҳосил кўтарди. Жиянқул Рустамовнинг бункердан тўккан пахтаси 720 тоннадан зиёд бўлди. Ўзбекистонда тайёрланган пахта ҳосилининг 42 проценти машиналарда йиғиштирилиб олинди. Сирдарё механизаторлари етиштирилган ҳосилнинг 70 процентдан кўпроғини машиналарда териб олдилар. Бунда комсомол-ёшларимизнинг ҳиссаси катта бўлди. Чунки, республика комсомол ташкилотлари пахтани машинада теришни ўз оталиғига олган эди. Шунинг учун ҳам ҳар уч механизаторнинг бири комсомол аъзосидир. Ўзбекистон комсомол-ёшлари халқ хўжалигининг бошқа соҳаларида ҳам ана шундай юксак ғалабаларни қўлга киритдилар.

Ўзбекистонда ленинча миллий сиёсатнинг амалга оширилиши ва унга амал қилиниши натижасида илм-фан ва техникани эгаллаш, айниқса ёшлар ўртасида кучайиб бормоқда. Давримизнинг ўзига хос хусусияти фан-техника революцияси фақат замонвий техникагина эгаллаб олиш билан кифояланиб қолмасдан, шу билан бирга, бу техникани такомиллаштира оладиган мутахассислар тайёрлашни талаб қилади. Бу соҳада ёшларнинг партия ва совет халқи олдидаги вазифаларини Л. И. Брежнев яқинда Москвада бўлиб ўтган студентларнинг 1-Бутуниттифоқ слётида сўзлаган нутқида қайд қилиб ўтди. **«XXIV съезд қарорлари совет ёшларига фан-техника ва социал тараққиёт эстафетасини топширди, десак бўлади. Съезд Советлар мамлакатининг йигит ва қизларини ишлаб чиқариш ва турмушнинг юксак маданияти учун,** воқелигимизда коммунистик **нормаларни қарор топтириш учун курашчиларнинг биринчи сафларида боришга даъват қилди.**

Бу даъват, ўртоқлар, сизларга, совет студентларига ҳам тўла-тўкис, тааллуқли, албатта».

Бинобарин, ҳар бир олий ўқув юрти коллективининг, ҳар бир студент-ёшнинг бурчи партия ва ҳукуматнинг ана шу ғамхўрлигига жавобан аудиторияларда, лабораторияларда, қурилишларда фидокорона меҳнат қилиш билан жавоб беришдан иборат бўлмоғи керак.

Л. И. Брежневнинг нутқи партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари ўртасида кенг ўрганилмоқда. Жумладан, В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети партия комитети, жамоат ташкилотларининг вакиллари, деканлар ҳамда ижтимоий фанлар кафедралари мудирлари иштирокида кенгайтирилган мажлис ўтказиб, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқида баён қилинган вазифаларни оммалаштириш уни пропаганда қилиш ҳақида тегишли тадбирлар белгилади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев докладида баён қилинган қимматли фикрлар юзасидан университетда кўпгина сиёсий-тарбиявий ишлар қилинмоқда. Студентлар советларининг иши жонлантирилди. Ёш ўқитувчилар учун университет масштабида икки йиллик ўқитиш методикасини ўрганиш курси ташкил этилди, кафедраларда лекцияни муҳокама қилиш йўлга қўйилди, студентларнинг илмий ишларини нашр қилишга киришилди, ҳар йили қишки сессиядан кейин аълочи ўқувчилар слётини ўтказиш каби ишлар амалга оширила бошланди. Университет партия комитети студентлар ўртасида лекция пропагандасини кучайтирди. Студентлардан 200 дан ошиқ лектор-пропагандист тайёрлашга киришилди.

Студентларнинг моддий, маданий-маиший шароитларини янада яхшилаш масаласига ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Уларни маданий тадбирларни амалга оширишга жалб этиш ишлари йўлга қўйила бошланди.

Яқинда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Олий ўқув юртлари студентлари ва ўрта махсус ўқув юртлари ўқувчиларининг маданий ҳамда уй-жой, маданий-маиший шароитларини янада яхшилаш тадбирлари тўғрисида» чиқарган қарори студентларимиз учун жуда катта иқтисодий ва тарбиявий аҳамиятга эгадир. Бу қарорда тўққизинчи беш йилликда стипендияларнинг оширилиши ва стипендия олувчилар сонининг кенгайишига қўшимча равишда беш йилликда бир ярим миллиард сўм ажратилган. Беш йиллик мобайнида 5 миллион 800 минг квадрат-метр ётоқхона қуриш назарда тутилган. Студентларга медицина ва санаторий курорт хизмати кўрсатиш тубдан яхшиланади. Олий ўқув юртлари, техникум ва билим юртларининг спорт базалари мустаҳкамланди. Бу, Совет ҳукумати олий таълимни ривожлантириш тўғрисида кўрсатаётган катта ғамхўрликнинг гувоҳидир.

Бу каби тадбирлар партия XXIV съезди Директиваларининг амалга оширилишининг натижасидир.

«Олий ўқув юртлари комсомол ташкилотларининг иши, — деб кўрсатди Л. И. Брежнев студентлар слётидаги нутқида — муҳим ва масъулиятли ишдир. Дарҳақиқат, институт ёки университетда ўқиш учун ҳар бир йигит ва қиздан мустақил шуғулланиш системасига риоя қилиш талаб этилади. Бунинг учун эса зўр иродали, собитқадам бўлмоқ керак. Ўртоқларча талабчанлик, ўзига ва теварак-атрофидагиларга нисбатан ҳам талабчанлик, қаттиқ интизом, ўқув тартибида белгиланган асосий талабларни муттасил бажариш — бўлажак мутахассиснинг ўз касбининг устаси ва ҳақиқий граждан бўлиб етишиши учун энг зарур шартлардир. Бу фазилатларни студентда комсомол тарбиялаб воягa етказиши лозим».

Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқида қўйилган вазифалар студент ёшларимиз ва Ленин комсомоли ҳаёти ва меҳнатининг жанговар программаси бўлиб қолади.

А. ҲОМИДХЎЖАЕВ,
тарих фанлари доктори.

ДЕПУТАТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАМИЗ

ТАҲСИН

Эл-юрт ҳурмати, муҳаббатига сазовор бўлишдан ортиқ бахт борми? Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Карима Абдуллаева халқнинг юксак ишончига сазовор бўлганлардан. Республика Олий Советига сайловлар арафасида сайловчилар билан бўлган учрашувларда унга турли наказлар беришганди.

Ўшанда Карима опа тўлқинланиб кетганди. Эл оғирини енгил қилишдек масъулиятли иш топширилади-ю, тўлқинланмай бўладими!

У ўзининг ҳалол меҳнати, хушмуомалалиги билан кўпчилик орасида обрў қозонди. Колхознинг шон-шуҳрати ва келажаги учун елиб-югурди. Бир вақтлар баъзилар унинг ваъдаси устидан чиқишига ишонқирамаган, «муштумдай қиз шунча ҳосил кўтара олармиди?» дейишганди. Кузакда ғалвир сувдан кўтарилганда ҳар гектар ердан олинган «оқ олтин» 40 центнер, ундан кейинги йили эса бу рақам 45 центнерга етди.

Шу воқеага ҳам неча йиллар бўлди. Умр оқар сувдек ўтавергани билан мисқолдек қилинган яхшилик одамлар хотирасидан ўчмас экан. Ҳамқишлоқлари К. Абдуллаевага катта ишонч билдиришди. Бу ишончни оқлаш эса Карима опадан жўшқин меҳнат, ўн чандон ғайрат, қалб ҳарорати билан одамларни сева билишни талаб қиларди. У худди шундай олийжаноб ишларнинг уддасидан чиқа олди. Фарзандлари саккизтага етганда ҳам Карима опа қадрдон даласини тарк этмади. Гоҳ пилла қурти боқиб, гоҳо қўлига кетмон ушлаб меҳнат қилди. Шунинг учун ҳам у колхоз ва звеноси келажагини, ўз бахтини кафтида кўргандек кўра олди.

Хўжалик аъзолари бир неча йиллардан буён уруғчилик билан шуғулланиб келади. Бу ишларда ҳам К. Абдуллаеванинг катта тажрибаси бор. Унга ҳамнафас бўлган звено аъзолари П. Пўлатова, А. Мақсудова, Ж. Дадамуҳамедова ва М. Ҳожибоевалар келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин яратиб қўйишган. Улар 8 гектар ерга пиёз уруғи сепиб, унга ишлов ҳам, минерал ўғит ҳам бериб бўлдилар. Звено аъзоларининг аҳдлари юксак: ҳар гектар майдондан 400 ўрнига 600 килограммдан уруғ олишмоқчи. Энди звено бошлиғининг ваъдаси устидан чиқишига ҳеч ким шубҳа қилмайди.

Унинг ўз сайловчилари олдида ҳам юзи ёруғ. То бир ишни охирига етказмагунча тиниб-тинчимайди, ором нималигини билмайди. Колхоз парткоми эшиги олдида депутат ҳақида гап кетарди. Ўрта ёшлардаги аёл суҳбатдошларига навбат бергиси келмасди:

— Каримахон барака топсин: икки мактаб қурилиши бошлаб юборилиб, ярмиси битай деб қолди. Мактаб бўлганда ҳам замонавий — биттаси 540 ўринли бўлса, иккинчиси ота-оналар талабига мувофиқ саккиз йиллик бўлади.

— Кундузи юрсанг қоқилиб тушадиган кўчанинг асфальтланиши-чи, — Эҳтиром опанинг гапини илиб кетди Анзират, — ёки бир неча кўчанинг электр нуридан баҳраманд бўлганлиги-чи!

— Ҳақ гап, — гап жиловини яна қўлига олди Эҳтиром опа, — сиз-у бизнинг манфаатимизни деб елиб-югурган киши эл таҳсинига сазовор бўлади. Хабарингиз бор, 33-мактаб қурилиши тўхтаб қолган эди. Каримахон ҳозир шу чала ишни йўлга қўйиш учун ҳаракат қилмоқда. 1-Гулистон участкасидаги медпунктнинг капитал ремонтдан чиқарилиши ҳам К. Абдуллаеванинг ташаббуси билан амалга ошди. Мени айтди дерсиз, шу йилнинг ўзида ҳам газли, ҳам сувли бўламиз.

Унинг шаънига айтилаётган бундай илиқ қалб сўзларини кўплаб эшитишингиз мумкин. Хуллас, К. Абдуллаева бола тарбиясига ҳам, даладаги ишларига ҳам, сайловчилар билан учрашувларга ва улар наказини бажаришга ҳам улгуради. Карима опага ҳам ҳавас, ҳам таажжуб қиласан, киши. Ахир, шунча ишларга қандай вақт топади, шунча меҳр ва ғайратни қаердан олади? Бу саволимиз ҳам жавобсиз қолмади: — Одамларни ва меҳнатни юракдан, қалбдан севаман. Ҳаммаси шунинг боисидан бўлса керак... — деб жавоб берди депутат.

А. МАННОПОВ,
Орджоникидзе район, «Коммунист» колхози.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» КОНКУРСИГА

ОЛИС ЙЎЛ

ОЧЕРК

«Ота-бобоси юлдуз учганидан қўрқиб ертўлага беркинган халқнинг болалари Марсга учишнинг пайида. Ота-бобоси қиёқ гугуртдан нари ўтмаган халқларнинг болалари ҳатто кимёнинг фан докторлари...».

Машҳур шоиримиз Ленин мукофоти лауреати Ғафур Ғулом Октябрь туфайли бахту саодатга, илму маърифатга эришган халқимиз ҳақида ана шундай тўлқинланиб гапирган эди.

...Карим Ҳожиевич билан орадан уч йил ўтиб, яна учрашганимда беихтиёр кўпни кўрган шоирнинг юқоридаги сўзларини эсладим. Карим Ҳожиевич шу уч йил ичида бир оз кексайибди, нуроний қиёфаси янада басавлат бўлибди. Сочининг у ер-бу ерида қолган битта-яримда қора тола ҳам энди йўқ.

Миқти гавдаси билан креслога ўрнашиб ўтирганча шогирдларининг сўзини тинглаяпти. Шогирдлари — фан кандидатлари, ўзлари даволаётган бемор болаларнинг аҳволи ҳақида ҳисоб бериб, профессорнинг маслаҳатини кутишяпти. Карим Ҳожиевич бўлса, ҳар бир бемор болани операция столига ётқизиш тўғрисида фикр айтишдан аввал унинг келажак тақдирини ўйлайди, балоғатга етганида қай аҳволга тушишини хаёлан тарозига солиб кўради.

Чунки «табиб табиб эмас, бошидан ўтган табиб» дейдилар. Карим Хожиевичнинг болажонлиги, кичик бир операцияни ҳам юракдан берилиб адо этиши, кечагина ўлим чангалида ётиб, бугун каридорда ўйнаб юрган болаларни кўрганда худди боладек севинишида жон бор. Негаки, ўзи ҳам болалигида қовуқ-тош касаллигининг азобини тортган. Дарди оғир болани кўрганда ўзининг гўдаклиги ёдига тушади...

* * *

Тошкентнинг эски, тор кўчаларидан бири. Қаҳратон совуқ. Саҳарги изғирин баданни узиб олади. Маҳалла хонадонлари зимзиё. Фақат битта уйда қора чироқ ўчмаган. Кичкинагина деразa ортидан липиллаб кўзга чалинаётган нимжон нур кимнингдир азобдан, изтиробдан уйқусиз тонг оттираётганини, бедор ўтирганини «фош» қилиб қўйди.

Бу — ишчи Ҳожи аканинг уйи. Пахта заводидаги кундузги машаққатли меҳнатдан сўнг у чала-ярим ечинган-у танча ёнида ухлаб қолган. Сал нарида эса Ойшабиби опа. Қаршисидаги илитилган сув тўла катта тоғорадан билинар-билинмас буғ кўтарияпти. Муштипар она тўрт ёшли Каримжонини бағрига босганича унинг азобини енгиллатмоқчи бўлиб, гоҳ бошини силайди, гоҳ яхши гап билан овутади, гоҳ сабр косаси тўлиб кетса шўр пешанасидан зорланади.

Каримжон бўлса тоғорадаги илиқ сувда инграб, тоқатсизланиб ўтирибди. Қовуғида йиғилган тош азобидан юзлари буришиб, кўзлари чўкиб кетган. Ҳар қанча чидамоқчи бўлса ҳам дард зўриқиб келганда ўзини босолмайди, тишларини бир-бирига маҳкам босиб, чангак бўлиб онасининг бағрига отилади.

Ойшабиби опа эса ўғилчасининг кўзларини артиб, ҳар куни неча марталаб такрорлаган, чинлигига ҳатто ўзи ҳам ишонмайдиган бахтиёр кунлар ҳақида чўпчак айтади, шу эрмак билан ўғлига таскин бермоқчи бўлади:

— Абдукаримжон, — дейди у кўзига ғилт-ғилт ёш олиб, — ҳали сен соғайиб кетасан. Мана шунақа қовуғида тош туриб қолган касалларни тузатадиган дўхтирликка ўқитамиз сени. Тинчлан болам, бироз чида. Ана, ҳа демай тонг отиб қолади, бирпас сабр қил...

Ана шу воқеадан кейин неча қовун пишиғи ўтиб кетди. Бир вақтлардаги ўша касалманд Каримжон, ҳозирги атоқли жарроҳ олим Карим Ҳожиевич Тоҳиров 1962 йилга келиб ўзининг «Ўзбекистонда болаларда қовуқ-тош касалликлари» номли монографиясини нашр эттирди. Китобнинг биринчи саҳифаси муаллифнинг қуйидаги сўзлари билан очилади: «Бу асаримни ёшлигимда қовуқ-тош касаллигидан чеккан азобларимни бирга тортишган, мени тиб илмига йўллаган ғамгузашта, севимли онам Ойшабибининг ёрқин хотирасига бағишлайман»...

* * *

Карим Ҳожиевич янги ҳур замон билан бирга туғилганлардан. У шу замон билан бирга ўсди. Унинг умр манзилларига қарасангиз, Ленин партиясининг буюк даҳоси томчида акс этган зеррадек равшан намоён бўлади. Советлар мамлакати меҳнаткаш инсонни том маънода бахтиёр қилди, кўкларга кўтарди. Бунинг яққол жонли мисоли мана шу Карим ака. Нажотсиз, камбағал бир ишчининг гўдаги шундай шонли йўлни босиб ўтдики, энди у республикамизнинг, ҳатто ўз соҳаси бўйича Ўрта Осиёнинг танйқли профессори.

Карим Ҳожиевич ҳозир ўнлаб шогирдлар етиштириб чиқараётган жонкуяр мураббийлардан бири. У Тошкент медицина институти болалар хирургияси кафедрасининг мудири, республикада хизмат кўрсатган врач, медицина фанлари доктори. Карим ака ўзининг қирқ йиллик жарроҳлик фаолияти даврида юзга яқин илмий иш яратди.

— Жарроҳлик илми асримизнинг иккинчи ярмидан бошлаб гуркираб ўсиб кетди, — дейди у. — Ҳозир жарроҳликда шундай кашфиётлар, усуллар дунёга келяптики, агар шу кетишда-кетса яқин вақтлар ичида энг дадил хаёлий орзулар ҳам рўёбга чиқадиган кўринади. Масалан, бировнинг юрагини бошқа одамга ўрнатиш проблемасини олинг. Шунинг учун биз хирург олимлар олдида жарроҳлик фани қўлга киритган ютуқлардан бир қадам ҳам орқада қолмаслик вазифаси туради. Эндиликда жарроҳликка техника воситалари, электроника ва математика борган сари кўпроқ кириб боряпти. Жарроҳликнинг ўзида алоҳида йўналишлар — янги ихтисослар пайдо бўляпти. Лекин фан ҳар қанча ўсмасин, унга техник воситалар ҳар қанча кириб бормасин, барибир, жарроҳ бош фигура, ундаги инсонийлик эса бош масала бўлиб қолаверади. Ўрта асрнинг буюк луқмони Парацельс «шифокорнинг қудрати унинг қалбида» деб билган. Гёте эса шифокорнинг одамийлиги ҳақида гапириб, «улуғ донишмандлар олдида таъзим қиламан, қалби улуғ одамлар олдида эса тиз чўкаман», деган. Булар шунчаки гаплар эмас. Булар шифокор деган ғоят масъулиятли касб эгасининг энг асосий хислати бўлмоғи даркор...

Карим Ҳожиевич билан илгари учрашганимизда, у шундай дегани эсимда:

— Совет давлати дастлабки йиллардаёқ медицинани ривожлантиришга катта аҳамият берди. Масалан, қовуққа тош йиғилиб қолиш касаллигини олинг. Бу дард оғир дард. У қадимдан маълум. Ҳатто бундан 2000 йил муқаддам ёзилган Гиппократ асарларида ҳам қовуқ-тош касаллиги ҳақида фикр юритилади. Атоқли олим Гаспарьян эса илгари: «Россияда қовуқ-тош дарди жуда кўп тарқалган эди. Уни ҳатто «оммавий касаллик» номи билан юритишарди» деб гувоҳлик беради. Энди қаранги, бирор кишининг шу дарддан нобуд бўлаётганини кўрмайсиз. Чунки ўз вақтида даволаш учун ҳозир барча шароитлар ва имкониятлар бор. Мен, ҳали-ҳали, республикамизда шу касалликни ўрганишга илк бор уринганлардан бири бўлганлигимдан фахрланаман.

Дарҳақиқат, Карим Ҳожиевичнинг ҳаёт йўлига бир назар ташлайлик. У 1932 йили Ўрта Осиё Давлат университетининг медицина факультетини битиргандан сўнг орадан икки йил ўтгач, Термиз шаҳрига юборилади. У Термиздаги 100 ўринли жарроҳлик бўлимида бош хирург сифатида иш бошлайди.

Анча-мунча ҳаётий тажриба орттирган Карим Тоҳиров Сурхондарёдан қайтиб келгач, Тошкент медицина институтида профессор М. С. Астров бошчилик қилаётган клиникага ассистентликка ишга олинади. Бу ерда у студентларга дарс бера бошлайди. 1937 йилда партияга қабул қилинади. Уруш бошлангач, фронтга жўнайди. Гвардиячи дивизиянинг медицина-санитария батальонида хирург бўлиб ишлайди. Соғлиғи ёмонлашиб жанг майдонидан қайтиб келгач, 1942 йилда «Болаларда кўкрак орқа безли касалликлари» деган темада кандидатлик диссертациясини ёқлайди. 1943 йилда, урушнинг авжи қизиган пайтида Қорақалпоғистон АССРга соғлиқни сақлаш халқ комиссари ва Автоном республиканинг бош хирурги қилиб тайинланади.

1947 йили Ўрта Осиёда биринчи бўлиб ТошМИ базасида болалар хирургияси клиникаси очилади. Карим Ҳожиевич ана шу клиникани бошқаради. У мана ҳозиргача болалар соғлиғини сақлашдек муқаддас вазифани шараф билан адо этиб келяпти. Карим ака раҳбарлик қилаётган клиникада ҳозиргача 50 мингга яқин бола операция қилинди. Қанча-қанча болаларга яна қайта ҳаёт бахш этилди! Карим Ҳожиевичнинг қирқ йиллик умри эса жарроҳликка — қўлда тиғ билан кишиларга ҳаёт бағишлашдек олижаноб ишга сарфланди. Шу хизматлари учун Карим Ҳожиевич Тоҳиров «Ҳурмат белгиси» ордени ва республика Олий Советти Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

* * *

Жарроҳ бўлиб ном чиқариш жуда мушкул. Чунки жарроҳ ўлим билан тикка олишадиган киши, у универсал шифокор бўлиши керак. Қадимги юнонларда жарроҳнинг масъулиятини акс эттирадиган ғалати бир тамға бор. Унда операция столига ётаётган аёлнинг сурати ва теппада порлаб турган қуёшнинг акси туширилган. Аёл қуёшга қараб: «Эй, қуёш! Мен жарроҳнинг кучига худди сенинг борлигинг каби ишонаман», деб мурожаат қиляпти.

Жарроҳ бўйнида ана шундай оғир юк бор. Агар киши бу касбга ўзини бошдан-охир бағишламас экан, унда бирор-бир муваффақиятга эриша олмайди. Чунки ғойибдан келган бахт учиб ҳам кетади. Аммо мисқоллаб йиғилган бахтни, умр бўйи кўйиб-пишиб, ҳалол тер тўкиб қўлга киритилган бахтни ҳеч ким тортиб ололмайди, у инсоннинг эзгу номига айланади. Карим Тоҳиров ҳам ана шундай ном қозонган олимлардан.

Ана, олимнинг столи устидаги уюм-уюм китоблар. Ленинградлик профессор Г. А. Баиров, Ригадан А. П. Биезинь, Свердловскдан А. Ф. Зверев, украиналик профессор М. Л. Димитрев ва бошқа жуда кўп йирик олимлар Карим Ҳожиевичнинг чинакам ихлосмандлари, улар ўз асарларида Карим Ҳожиевичнинг номини ҳам тилга олиб ўтишади. Мана бир китоб Иттифоқимиздаги энг кучли болалар жарроҳи москвалик олим С. Я. Долецкийдан келган. Унда атоқли шифокорнинг Карим Ҳожиевичга бўлган чексиз ҳурмати, юрак сўзлари баён этилган: «Мамлакатимизнинг таниқли жарроҳларидан бири бўлмиш қадрли Карим Ҳожиевичга! Машаққатли ишда Сизга катта муваффақиятлар тилаб, профессор С. Я. Долецкий».

* * *

Гоҳида биз инсон умри қисқа деймиз-у, лекин аслида у жуда олис йўллардан иборат. Қирқ йил қўлда тиғ билан туну кун одамлар саломатлиги, тириклиги учун курашиш — олис, машаққатли, шарафли йўл эмасми? Йўллар охири бир-бири билан туташади, кичик йўллар албатта катта йўлларга олиб чиқади. Худди шунга ўхшаш гуркираб ўсаётган республикамиз таржимаи ҳолида Карим Ҳожиевичнинг ҳам ўзига яраша йўли, излари бор. Бу излар ундан нажот топган беморлар қалбидан, ундан таълим олган шогирдлар юрагидан умрбод ўчмайди.

Ўктам УСМОНОВ.

АХБОРОТ

АНДИЖОН

АДИРДАГИ ПАХТАЗОРЛАР

Андижон район территориясида Бўтақора, Отчопар, Хирабек, Завроқ адирликлари бўлиб, улар асрлар давомида бўмбўш ётарди. Кейинги йилларда колхозлар ана шу адирликларга насос ва қувурлар орқали сув чиқариб экин ўстирмоқдалар. Биргина «Ленинград» колхози адирликлардан 600 гектар ер ўзлаштириб, қишлоқ хўжалик оборотига киритилди.

Ҳозир район колхозлари 70 та насос орқали 1326 гектар ерда деҳқончилик қилмоқда. Мутахассисларнинг ҳисобига қараганда, адир ерларни кўплаб ўзлаштириш мумкин. Шу мақсадда ҳозир 131 минг гектар адир ер колхозларга абадий фойдаланиш учун бириктиб берилди. Ана шу майдоннинг 9200 гектарига сув чиқариб, пахта ва бошқа экинлар ўстириш учун тегишли ҳужжатлар тайёрланди.

Бу соҳадаги дастлабки капитал ишлар бошлаб юборилди. Умумий қиммати 1,5 миллион сўм бўлган насос станцияси қурилишига киришилди. Станция тўла қуриб битказилгач, минг гектар адир ерларни суғориш имконияти туғилади.

ЭФИРДА — ЯМБОЛ

Ҳар куни кечқурун эфирда Андижон радиосининг таниш позивнойи янграйди. Бугунги эшиттириш одатдан ташқари, Болгариянинг шўх куйи билан бошланди. Андижон области билан Болгария Халқ Республикасининг Ямбол округи меҳнаткашлари ўртасидаги қардошларча дўстлик алоқаси қарийб ўн йилдан буён давом этмоқда.

Андижон радио тўлқинларида ямболлик дўстларнинг юрак сўзлари, куй ва қўшиқлари янгради. Округ партия комитетининг биринчи секретари Димитр Йовчев, «VIII конгресс» заводи монтажчилар бригадаси бошлиғи К. Стоянов ва бошқалар андижонликларни янги йил билан табрикладилар, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини бажаришда катта муваффақиятлар тиладилар.

Шу куни болгар санъаткорлари ижросида куй-қўшиқлар ижро этилди, болгар артистлари ўз она тилида Ғафур Ғулом шеърларини ўқидилар.

САККИЗ ЮЗ КИТОБХОН

Бобир номидаги область кутубхонасининг чет эл адабиёти сектори жаҳон халқлари намояндалари асарларини пропаганда қилишда бир мунча тажриба орттирган. Сектор жавонларида инглиз, немис, француз, грек, ҳинд, форс, араб, хитой ва бошқа тилларда нашр этилган йигирма мингдан ортиқ китоб сақланмоқда. Кутубхона ўттиздан ортиқ чет мамлакатдан ҳозирги замон фанининг турли соҳаларига оид илмий-оммавий журналлар ва газеталар олиб турибди. Бу ердаги асарлар ҳамда вақтли матбуотдан 800 га яқин китобхон, илмий ходим, ўқитувчи, студент, хизматчи фойдаланмоқда.

Кутубхона ходимларининг ташаббуси билан бу ерда инглиз ва немис тилларини ўрганиш тўгараклари ишлаб турибди. Тўгаракларнинг машғулотларида 90 китобхон мунтазам қатнашмоқда.

Р. РАҲМОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» газетасининг жамоатчи мухбири.

ТАЪЛИМ-ТАРБИЯ МАСАЛАЛАРИ

ФАНЛАР КАЛИТИ

КПССнинг XXIV съезди Директиваларида тўққизинчи беш йилликда халқ хўжалигининг яна ҳам юксалишида илмий-техника революцияси ютуқларини саноатда кенг жорий этишга катта эътибор берилган. Ҳақиқатан ҳам мамлакатимизнинг техникавий, иқтисодий ва социал нуқтаи назардан ривожланишида фаннинг аҳамияти, шу жумладан, математиканинг роли ниҳоятда ортиб боряпти.

Биз ушбу мақолада механика ва техниканинг турли соҳаларида математиканинг роли ва улар орасидаги боғланиш формалари борлигини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчимиз. Агар ўрта мактаб ўқитувчиси дарсни қизиқарли мисоллар орқали олиб бориб, ёш авлодда илм-фанга кучли қизиқиш ва муҳаббат уйғота олса, ўқитиш жараёнида математикадан механикада, механикадан техникада фойдаланиш усуллари тушунтирилса, у ҳолда ўқувчиларни фанлардан мақсад йўлида фойдаланишга ўргата олган бўлур эди.

Маълумки, 1950 йилдан бошлаб инсоният ҳозирги замон илмий-техника революцияси даврига қадам қўйди. Шу даврдан бошлаб техника тараққиётининг янги йўналишлари белгилана бошланди. Жумладан, бу йўналиш атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш, халқ хўжалигининг барча тармоқларида радиоэлектроникадан кенг фойдаланиш ва фазони забт этиш каби масалаларда ўз аксини топмоқда.

Олимлар ишлаб чиқариш билан ҳамкорликда ҳар қандай оғир меҳнатни енгиллатиш, меҳнат унумдорлигини ошириш мақсадида меҳнатни автоматлаштириш масалаларини аста-секин ҳал қила бордилар. Шундай қилиб, ишлаб чиқаришда илгари инсон бажарадиган айрим операцияларни механизм ва машиналар бажара бошлади. Инсоннинг ишлаб чиқариш жараёнидаги асосий вазифаси шу иш жараёнининг рационал бажарилиш программасини тузиш, бошқариш ва уни назорат қилишдан иборат бўлмоғи лозимдир. Шу асосда ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат орасидаги боғланишнинг янги формалари вужудга кела бошлайди. Шундай боғланишнинг янги формасини ҳозирги замон шпинделли пахта териш машинаси мисолида ҳам кўриш мумкин.

Етиштирилган пахта ҳосилини ўз вақтида йиғиб-териб олиш асосий проблемалардан бири. Пахта — халқимиз бойлиги. Уни ўз вақтида териб олиш устида кўпгина олимларимиз ва конструкторларимиз бир неча йилдан буён иш олиб бормоқдалар. Лекин шунга қарамай, очилган пахтани чаноқдан олиш ва уни бир ерга тўплаш проблемаси ҳанузгача мақсадга мувофиқ рационал ҳал этилгани йўқ.

Хўш, улуғвор ишларни амалга оширувчи инсон, Аристотель айтганидек, табиат камчиликларини тўлдирувчи техникани яратишда қандай кучларга таянади? Инсон бу соҳада ўз идроки ва фаҳми билан яратган фаннинг буюк қонунларига асосланиб, иш олиб боради. Рус авиациясининг отаси Жуковский: «Инсон ўз қанотига суяниб парвоз этмайди, балки фаҳм ва идрокига таяниб учади», — деган эди. Бу гаплар заминида математика ва механиканинг роли борлигини ёшларимизга тушунтириш катта аҳамиятга эга.

Булардан ташқари ўқувчига уч сон кўпайтмасини ўз ичига олган математик ибoрадан техникада фойдаланиш бобида бир қанча мисолларни дарс мавзуига боғлаб айтиб бериш ҳам фойдалидир. Чунки ёш авлод математиканинг механика билан боғланиши, механиканинг техника билан боғланиши ҳақида бой маълумотга эга бўлади. Иккинчидан эса ёшларнинг фан қудратига ишончини яна ҳам оширади, уларда фан ва техникага онгли муносабатда бўлиш туйғуларини тарбиялайди.

Н. К. Крупская айтганидек: «Ўқитувчи ўз олдида турган жуда улуғ вазифани сўзда эмас, балки амалда ҳал эта олиш учун, у аввало, ўз устида чидам билан ишлаши, билимларни ленинчасига эгаллаб олишни ўрганиши, Ленин васият қилганидек ишлашни ўрганиб олиши лозим». Бизнингча, ўқувчиларни ўқитиш жараёни ҳозирги замон техникаси талабига жавоб бера оладиган, математиканинг турли соҳаларига тадбиқини яққол кўрсата оладиган оригинал қўлланма яратилиши керак. Бундай қўлланмани Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли илмий-тадқиқот институтлари билан олий мактаб педагоглари ва педагогика илмий-текшириш институти ходимлари ҳамкорликда яратишлари лозим.

Биз ўқувчиларга фан асосларини мукаммал ўргатиб борсак, кейинчалик уларнинг халқ хўжалигида ишлаганида ҳам фойдали иш коэффициенти катта бўлишига эришамиз. Шу фикримизни бир мисол орқали тушунтириб ўтмоқчимиз. Ўқувчи ўрта мактабни 16-18 ёшида, студент институтни 23-25 ёшида тамомлади, дейлик. Техника фанлари бўйича 150 га яқин ихтисослик бор. Агар ёш мутахассис шу ихтисосликларнинг бирор соҳасига интилса, у ҳолда унинг хўжаликка, фанга қўшган ҳиссаси, унинг берган маҳсули — ҳосиласи математик тилда айтганда, ҳамон мусбат бўлади. Борди-ю, у ёшликдан ким бўлиб етишишини аниқ белгилаб олмаган бўлса-чи? Айтайлик, у олий мактабни битирганидан кейин шу 150 ихтисосликнинг бошқа соҳасига янгидан кирадиган бўлса, унинг хусусиятини ўрганиш учун бир қанча вақт талаб этилади.

Ҳар қандай жараёнда ҳосила мусбат бўлса, тараққиёт бўлишини математика қоидаси бўйича билиш мумкин. Буни кўпгина олимлар бошқача кўринишда гапириб ўтганлар. Масалан, рус физикларидан А. Г. Столетов — ҳар ишда қунт билан, сабр-матонат билан, тартибли ишлаш — ишда ғалаба қилишнинг асосий омилларидандир, деган эди. Улуғ рус рассоми И. Е. Репинга унинг мухлисларидан бири: «Сиз жуда қобилиятлисиз» — деганида у: «Мен қобилиятли эмасман, мен меҳнатсеварман» — деб жавоб берган эди. Л. И. Чайковский «Илҳом ялқовларга келмайдиган, у уни ҳақиқий чақирувчиларга келадиган меҳмондир» деб ҳақ гапни айтган эди.

Илгари такрор — илмнинг онаси, дейилар эди. Ҳозирги кунда бу сўз эскирганга ўхшайди. Академик Семенов, такрор илмнинг онаси эмас, балки ўгай онасидир, ўқиганни татбиқ эта билиш — илмнинг онаси ҳисобланади, деб ёшларга қарата айтган эди. Р. Декарт эса ақлни ўстириш, такомиллаштириш тўғрисида гапириб ақлни такомиллаштириш учун ёдлашдан кўра кўпроқ ўйламоқ лозимлигини айтиб ўтган эди.

Хулоса қилиб айтганда фан ва техниканинг соҳалари жуда ҳам кўп бўлиб, уларни эгаллаш ёшликдан қунт билан ўқишга, фан ва техникани пухта ва чуқур ўрганишга ҳамда такрор ва тадбиқий ўрганишни ташкил эта билишга боғлиқдир.

Х. УСМОНХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

ДЎСТЛАР ЁРДАМИДА

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИНИНГ КОМПЛЕКС ПРОГРАММАСИ — АМАЛДА

ОЛМАОТА. ГДРда тайёрланган ғоят серунум электр фильтрлар Лениногорск рух заводида ишга туширилди. Бу фильтрлар рух концентратларини қиздириш вақтида ҳосил бўладиган ва атмосферага чиқариб юбориладиган газларни яхшироқ тозалаш имконини беради. Айни вақтда рухга аралашиб чиқадиган олтингугурт кислотаси ишлаб чиқариш кўпайтирилди.

Лениногорск заводи — Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларга рух ва бошқа металлар етказиб берувчи энг катта корхона бўлиб қолди.

ТБИЛИСИ. Венгрия пластмасса корхоналари бирлашмасининг мутахассислари таклиф этган янгиликларни жорий этиш натижасида «Пластмасса» заводида маҳсулот ишлаб чиқаришга қилинадиган меҳнат сарфи анча камайди. Айни вақтда маҳсулотнинг сифати ҳам яхшиланди.

Венгриялик дўстлар ҳам ўз навбатида грузин ҳамкасбларининг тажрибасидан баҳраманд бўлмоқдалар. Чунончи, улар Тбилисида яратилган ва прессформадаги ҳароратни автомат усулида тартибга солиб турадиган агрегатни жорий қилдилар. Бу агрегат қолиплаш жараёнини икки баравар тезлаштиради ва механик ишлов беришга муҳтож бўлмаган пластмасса деталлар олиш имконини беради.

МИНСК. Венгриядан олинган сим ўраш машиналари Шучин шаҳридаги «Автопровод» заводида ўрнатила бошланди. Бу машиналар шу ишдаги меҳнат унумдорлигини икки баравар оширади.

(ТАСС мухбирлари).

КЎРГАЗМА ЗАЛЛАРИДА

БЎЁҚЛАРДА МАРДЛИК ВА НАФОСАТ

Шу кунларда Тошкентдаги Округ Офицерлар уйи заллари санъат мухлислари билан гавжум бўлиб турибди. Бу ерда ажойиб кўргазма очилди. Маълумки, ўтган йилнинг ёзида Москвадаги Марказий кўргазмалар залида «Тасвирий санъатда жисмоний тарбия ва спорт» мавзуида учинчи Бутуниттифоқ кўргазмаси ташкил этилган эди. Манеждаги бу кўргазмага Иттифоқимизнинг ҳамма республикаларида яшаб, ижод қилаётган ижодкорларнинг энг яхши асарлари танлаб олинганди. Ана шу кўргазма асарларидан ташкил топган кўчма кўргазма сафарга чиқди.

Тошкентда очилган кўргазмада 180 га яқин экспонат намойиш қилинмоқда. Экспонатлар жанр ва мавзу жиҳатидан жуда ранг-баранг. Булар орасида нафис ишланган тасвирий санъат полотноларини, ҳайкалтарошлик намуналарини, литография ва линогравюраларни, портретларни кўриш мумкин. Кўргазма асарларида мардлик ва нафосат жонли бўёқларда, ҳаяжонли тасвирланган.

Ленинградлик санъаткор, РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби В. Г. Стамовнинг бронзадан ижод этган ҳайкали ёнидамиз. «Сувга сакровчи» деб номланган бу асар маҳорат билан ишланган. Адл қомат, хушбичим, икки қўли баланд кўтарилган, худди парвозга тайёр турган қушни эслатувчи спортчи қиз сиймоси жуда жонли, мана ҳозир баланддан сувга сакрайди, деб ўйлайсиз, уни кўргач.

Вильнюслик рассом И. С. Пекурнинг «Шахматчилар» полотноси ёрқин, жонли чиққан. Икки шахматчи чуқур ўйга толган, қайси донани сурсам экан, деган хаёлда. Бу расмга қараб беихтиёр ўйинга аралашиб кетай дейди, киши. Харьковлик ижодкор, УССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби А. Г. Сафаргалин ўзига хос мавзу танлаган. «Яхмалак учиш» номли унинг полотносида муз майдончаси тасвирланган. Бир тўда қизлар конькида ҳар турли ўйинларни машқ қилишяпти. Ўртада уларнинг раҳбари ҳар қайси қизнинг ҳаракатини кузатиб, йўл-йўриқ ўргатяпти. Балки ҳозир фигурали учиш бўйича бўлажак жаҳон чемпионлари илк имтиҳондан ўтишяптими экан-а, деб хаёлга толасиз расм олдида туриб.

«Тасвирий санъатда жисмоний тарбия ва спорт» кўргазмасида тошкентлик қил қалам соҳиби В. С. Паршин ҳам ўзининг «Илк қадамлар» сериясидаги икки линогравюраси билан қатнашган. Умуман, бу кўргазмада Москва, Ленинград, Харьков, Тбилиси, Кишинёв, Рига, Фрунзе, Ашхобод, Пермь, Боку, Андижон ва бошқа қатор шаҳарлардан кўплаб санъат усталарининг асарлари намойиш қилинмоқда. Таллинлик рассом В. Г. Пиркнинг «Қиличбозлар», ригалик И. О. Вецозолснинг «Чанғи учувчилар», фрунзелик Т. Қўйчиевнинг «Старт олдидан», юрмалалик О. Э. Аболинянинг «Ишқибозлар», бокулик А. Жаъфаровнинг «Қишлоқ полвонлари» асарлари айниқса томошабинлар диққатини жалб этмоқда.

Мазкур кўргазма Тошкентда 27 февралгача намойиш этилиб, сўнг Фрунзега йўл олади. Яна бошқа шаҳарларда ҳам кўрсатилиши мўлжалланган.

«Тасвирий санъатда жисмоний тарбия ва спорт» кўргазмаси Мюнхенда ўтадиган жаҳон олимпия ўйинлари олдидан кенг намойиш қилинади.

Кўргазмага марҳамат, тасвирий санъат ва спорт мухлислари!

А. ЮСУПОВ.

Тошкентдаги «Ўртоқ» кондитер фабрикаси 50 ёшга тўлди. Республикамиз озиқ-овқат саноатининг бу йирик корхонаси энг янги замонавий техника билан жиҳозланган. СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги шарафига фабрика коллективи маҳсулот ишлаб чиқаришни кун сайин кўпайтирмоқда. Бу ерда ҳар куни 70-75 тонна турли хил кондитер маҳсулотлари тайёрланмоқда. Суратда: конфет цехининг ишчилари Н. Фомичева, Л. Искандарова ва Т. Савельевалар қандолатчилар ўртасидаги ўзаро мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар.

М. Нуриддинов фотоси.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ИШДАН ОЛИНДИ

Бир неча ўртоқлар билан Самарқанд — Тошкент маршрути бўйича қатнайдиган автобусга ўтирдик. Автобус йўловчилар билан тўла бўлишига қарамай, ҳайдовчи ҳар бекатда тўхтаб одам олаверди. Лекин у йўловчилардан пул олиб, билет бермади. Сабабини суриштирсак, бизни ҳақорат қилди.

Газетхон Х. Расулов редакцияга йўллаган ушбу мазмундаги хат текшириб, чора кўриш учун Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлигига юборилган эди. Хат бўйича текшириш ўтказилганда, унда келтирилган фактлар тасдиқланган. Самарқанддаги 15-автопарк дирекциясининг буйруғи билан молия қоидасини бузгани, йўловчиларга қўпол муомала қилгани учун 25-08 СНВ автобуснинг ҳайдовчиси Г. Мусаилов ишдан бўшатилди.

ДЕНГИЗЧИЛАР — МЕҲМОНИМИЗ

Бепоён денгиз шунқорлари билан танишинг: Евгений Константинович Балашов — «Ўзбекистон» теплоходининг капитани. Алексей Иванович Халюков — шу теплоход капитанининг биринчи ёрдамчиси.

Мана шу меҳмонлар пахтакор республикамизга денгизчилар саломини олиб келишди. Қора денгиз пароходчилигига қарашли «Ўзбекистон» теплоходининг вакиллари кеча «Совет Ўзбекистони» газетаси ходимлари билан учрашдилар. Улар Ўзбекистонда учинчи бор бўлишлари. Лекин редакция ходимлари билан биринчи марта бир стол атрофида ўтириб суҳбатлашишлари. Бунинг ўзига хос жиҳати бор. Ўтган йили «Совет Ўзбекистони» газетаси «Ўзбекистон» пассажир теплоходи экипажини оталиққа олди. Ёзишмалар бошланди. Энди денгизчилар журналистларнинг азиз меҳмони сифатида давра қуриб ўтиришибди.

«ЎЗБЕКИСТОН» ТЕПЛОХОДИ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

Меҳмонлар ўз ишлари ҳақида қизиқарли ҳикоя қилиб бердилар. Теплоход ҳар сафар ўз рейсларини денгиз дарвозаси Одессадан бошлайди. Қора денгиз бўйлаб пассажирлар ташийди. Теплоходга чиққан пассажирлар Қрим ва Кавказ денгиз портларига киради ва Туркия, Болгария, Руминиянинг сув билан туташ қирғоқларигача боради. Кўпинча чет эл туристларини ташишга тўғри келади.

— Шундай вақтларда, — дейди кема капитани Евгений Константинович, — теплоход экипажи аъзолари чет эллик туристларга Ўзбекистон республикасининг экономика ва маданият соҳасида қўлга киритаётган ютуқлари тўғрисида, «оқ олтин» ўлкасининг одамлари ҳақида суҳбатлар ўтказадилар. Ана шунда улар теплоходнинг «Ўзбекистон» номи билан аталиши бежиз эмаслигига қаноат ҳосил қиладилар. Бир сўз билан айтсак, биз Ўзбекистоннинг денгиздаги «элчиси»миз.

Денгизчилар саволларга жавоб беришди. Оталиқ ёрдами кўрсатиш масалаларида ўз мулоҳазаларини айтиб, маслаҳатлашиб олишди. Теплоход вакилларига эсдалик совғалари топширилди.

Теплоход экипажи вакиллари ўтган куни Тошкентдаги 59-ўрта мактаб ўқувчилари билан учрашишди. Ўқувчилар денгизчиларнинг суҳбатини мароқ билан тингладилар. Адреслар алмашинди. Ўқувчилар меҳмонларга совғалар тақдим этишди. «Ўзбекистон» кемасининг денгизчилари ёзишмалар натижасида қадрдон бўлиб қолган Янгийўл шаҳридаги 1- ва 18-мактабларга, Тошкент областидаги йирик пахтачилик совхози — «Ўзбекистон беш йиллиги» хўжалиги посёлкасига ҳам ташриф буюришди.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

Суратда: Қора денгиз пароходчилигига қарашли «Ўзбекистон» теплоходининг капитани Е. К. Балашов ва капитаннинг биринчи ёрдамчиси А. И. Халюков ўртоқлар.

А. Абалян фотоси.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Кинофильм, 10.30 — Музикали кўрсатув, 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар, 11.15 — Концерт, 12.15 — Ҳайвонот оламида, 13.40 — Қишки олимпиада ўйинлари, 15.30 — Телефильм, 19.20 — Халқаро панорама, 19.50 — ТОШКЕНТ 20.05 — Концерт, 20.55 — Ахборот, 21.15 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 16.55 — Қўғирчоқ фильм, 17.45 — Қўйнидан тўкилса қўнжига (телеспектакль), 19.50 — Қирол Лир (бадиий фильмнинг биринчи серияси), 21.00 — Янгиликлар, 21.15 — Телефильм, 21.35 — Телеспектаклнинг давоми.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ДУШАНБА КЎРСАТАДИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 5/II да **Севилия сартароши**, 6/II да **Беҳуда эҳтиёткорлик** (кундузи), **Риголетто** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/II да **Олтин девор** (кундузи), **Аяжонларим** (кечқурун), 6/II да **Олтин девор** (кундузи), **Шоҳ Эдип** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/II да **Ажаб савдолар**, 6/II да **Ҳалима**, 7/II да **Муқимий**.

КИНО

Қаноти ола лайлак — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Одиссейнинг саргузашти — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Сиртаки — «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», ҲАМЗА номли, «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Лақма (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2, 4 да), **Жаноби олийларининг адъютанти** (кеч соат 6 ва 9 да): — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ».

Россия империясининг салтанати ёки яна қўлга тушмас қасоскорлар — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10 ярим, кундуз 1 ва 3.30 минутда).

Кунгабоқар — «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Дайди (2 серия) — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Олеся — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Жаноб Крюшо Нью-Йоркда. — «ЧАЙКА» (кеч соат 6, 8 ва 9.45 минутда).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

8, 9 ФЕВРАЛЬ КЕЧ СОАТ 8 ДА

М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси артистларининг

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артисти **ҚУНДУЗ МИРКАРИМОВА**

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: **МАҲМУД МУҲАМЕДОВ, КАРИМ АЛИЕВ; ҒОФУР АЗИМОВ;**

Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати Карима **УЗОҚОВА;**

Солистлар: Дилором **ҚАЮМОВА**, Алижон **ҲАСАНОВ**, Дилафруз **ЖАББОРОВА**, Гулшод **ОТАБОЕВА**, Азим **АЗИЗОВ**, Қизлархон **ДУСТМУҲАМЕДОВА** ва бошқалар.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани — Ўткир **СИДДИҚОВ** олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги Республика миқёсидаги шахсий пенсионер, 1918 йилдан бери КПСС аъзоси

Ориф ЖАЛОЛОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари адабиёт кафедрасининг доценти, кутубхонашунослик факультетининг декани Ғ. О. Жалоловга отаси

Ориф ЖАЛОЛОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги ва Ўзбекистон КП Куйбишев район комитети Республика миқёсидаги шахсий пенсионер, 1918 йилдан бери КПСС аъзоси

Обид МАҒЗУМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

Планетамизда

ХЎЖАЛИК ЙИЛИНИНГ ЯКУНЛАРИ

БУХАРЕСТ, 3 февраль. (ТАСС). Бу ерда Руминия халқ хўжалигининг 1971 йилдаги ривожи тўғрисидаги ахборот эълон қилинди. Унда айтилишича, Руминия Социалистик Республикасининг миллий даромади 1970 йилга нисбатан 12,5 процент, ялпи саноат маҳсулотининг ҳажми 11,5 процент кўпайди, пландан ташқари 7,3 миллиард лейлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Республика қишлоқ хўжалиги 81 миллиард лейлик, яъни шундан аввалги йилдагига нисбатан 18,2 процент кўп маҳсулот етиштирди. 14,5 миллион тонна дон ҳосили олинди. Руминияда шу вақтга қадар ҳеч қачон бунчалик кўп ҳосил олинмаган эди.

Мамлакат аҳолиси 1971 йилда 200 минг нафар кўпайиб, 1972 йил 1 январда 20,6 миллион кишига етди.

◆ ЮКСАК СУРЪАТЛАР

◆ АҚШ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ИККИ ЮЗЛАМАЛИГИ

◆ ИРҚЧИЛИК СИЁСАТИ ҚАТЪИЙ ҚОРАЛАНДИ

ФИНЛЯНДИЯ ПАРЛАМЕНТИНИНГ СЕССИЯСИ

ХЕЛЬСИНКИ, 2 февраль, (ТАСС). Шу йил январь ойи бошларида Финляндия парламентига муддатидан аввал сайлов ўтказилган эди. Янги сайланган парламентнинг биринчи сессияси ўз ишини бошлади. Парламент сессиясини очиш маросимида Финляндия республикасининг президенти Урхо Кекконен нутқ сўзлади.

АҚШ ҲАРБИЙ-ҲАВО КУЧЛАРИНИНГ САМОЛЁТЛАРИ ПЕКИНДА

◆ НЬЮ-ЙОРК, 2 февраль. (ТАСС). АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларининг иккита реактив самолёти ва битта «Боинг 707» самолёти АҚШ президентининг ХХРга қиладиган визитига тайёргарлик кўрувчи «техник группани» ва тегишли асбоб-ускуналарни Пекинга келтирди. «Нью-Йорк таймс» газетасининг Пекиндан берган хабарида айтилишича, ҳарбий самолётларнинг хизматчилари граждан кийими кийиб олганлар.

БИРИНЧИ ОЛТИН МЕДАЛЬ — БИЗНИНГ СПОРТЧИЛАРДА

САППОРО, 4 февраль. (ТАСС). Москвалик Вячеслав Веденин XI қишки олимпиаданинг биринчи олтин медалини қўлга киритди. У 30 километр оралиғида ўтказилган чанғи пойгасида 1 соат 36 минут 31,15 секундда маррага етиб келиб, ғолиб бўлиб чиқди. Норвегияликлардан Паал Тилдум ва Йос Харвикен иккинчи ва учинчи ўринларни олишди. Федер Симашов олтинчи ўринда қолди.

АРД СХЕНК — ЧЕМПИОН

САППОРО, 4 февраль. (ТАСС). Голландиялик Ард Схенк XI қишки олимпиаданинг конькида югуриш бўйича биринчи чемпиони бўлди. У 5000 метрга 7 минуту 23,61 секундда етиб келди. Норвегияликлардан Роар Гренволд билан Ытен Стенсен иккинчи ва учинчи ўринларни эгалладилар. Валерий Лаврушкин еттинчи ўринни олди.

ОДИЛОНА ТАЛАБЛАР

АДДИС-АБЕБА, 2 февраль, (ТАСС). Ўзининг кўчма сессиясини Эфиопия пойтахтида ўтказаётган Хавфсизлик Кенгашининг бугунги мажлисида Жанубий Африка Республикасидаги апартеид сиёсатига қарши курашувчи Англия ҳаракатининг бош секретари Абдул Минти биринчи бўлиб сўзга чиқди. У ғарб давлатларини қоралаб, улар БМТнинг Африкадаги ирқий зулмни тугатишга қаратилган қарорларини бажариш ишига тўсқинлик қилаётганликларини айтди.

Тунис вакили Хавфсизлик Кенгашини Португалиядан Африкадаги мустамлакачилик урушини дарҳол тўхтатишни ҳамда Ангола, Мозамбик ва Гвинея (Бисау) халқларига ўз тақдирини ўзи ҳал қилиш ҳуқуқини беришни талаб қилишга даъват этди.

Мажлисда сўзга чиққан СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий вакили Я. А. Малик Африкадаги миллий-озодлик ҳаракатларининг Африка қитъасида мустамлакачилик ва ирқчиликни таг-томири билан йўқотиш учун курашишга аҳд қилганликлари сессияда баён этиб берилганлигини табриклади. Совет халқи бошқа социалистик мамлакатларнинг халқлари билан биргаликда ана шу одилона курашга ҳамиша ёрдам ва мадад бериб келди, бундан буён ҳам ёрдам бераверади.

Э. Коломбо янги ҳукуматни тузишдан воз кечди

РИМ, 2 февраль. (ТАСС). Италиянинг янги ҳукуматини тузиш ҳозир истеъфога чиққан ҳукуматнинг бошлиғи христиан демократ Э. Коломбонинг ўзига топширилган эди. Кеча у янги ҳукуматни тузишдан воз кечганлигини Италия республикасининг президенти Ж. Леонега айтди.

Италия демократик матбуотининг фикрича, чўзилиб кетган ҳукумат танглиги, аввало христиан демократик партиясининг ички танглигини ифодалайди. Бу партия реакцион кучларнинг тазйиқи остида мамлакатнинг сиёсий йўлини ўнгга буришга интилмоқда ва халқ оммаси талабларига қулоқ солмаётир.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ. «Гедва» комбинати республикада ипак газмоллар чиқарувчи энг йирик корхоналардан биридир. Унинг маҳсулотлари мамлакат эҳтиёжини қондириш билан бир қаторда, 59 хорижий давлатга ҳам чиқарилади. Суратда: корхона цехларидан бирининг кўриниши.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ГДР билан Совет Иттифоқининг иқтисодий ҳамкорлиги йил сайин ривожланиб бормоқда. Биргина бултурнинг ўзида ўзаро маҳсулот айирбошлаш 11 процент кўпайди. Суратда: Карл Маркс штадтдаги: «Модуль» фирмасида Совет Иттифоқи учун тайёрланган машинасозлик дастгоҳлари.

АДН—ТАСС фотоси.

ЖАМОАТЧИЛИКНИ АЛДАМОҚЧИ БЎЛДИЛАР

Вьетнам Демократик Республикаси ва АҚШ вакиллари ўртасида бўлиб ўтган хусусий учрашувларнинг мазмунига тааллуқли ҳужжатларни Вьетнам Демократик Республикасининг делегацияси эълон қилганидан кейин бу ҳужжатлар Вьетнамга бағишланган Париж кенгашининг ишини ёритаётган журналистларда катта таассурот қолдирди. Жаҳон жамоатчилиги бу ҳужжатларни синчиклаб ўрганмоқда. «Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг тўққиз моддадан иборат сулҳ таклифлари» деб номланган ва 1971 йил 26 июндаги шахсий учрашув вақтида тақдим этилган ҳужжат, шунингдек 1971 йил 20 ноябрда ўтказилмоқчи бўлган хусусий учрашувни қолдириш тўғрисида Вьетнам Демократик Республикаси билан АҚШ бир-бирларига юборган мактублар мазкур материаллар орасида энг муҳими ҳисобланади.

Хусусий учрашувларнинг мазмунини эълон қилмаслик тўғрисида АҚШ ўз зиммасига олган мажбуриятларни қўпол равишда бузганлиги сабабли Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати шу учрашувларнинг материалларини эълон қилишга мажбур бўлди. АҚШ шу учрашувларнинг мазмунини ўзбошимчалик билан эълон қилиб, шу билан бирга фактларни бузиб кўрсатиб, Париж музокаралари учун жиддий ғов солиб қўйди.

Энди маълум бўлишича, Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати Жанубий Вьетнам Республикасининг Муваққат революцион ҳукумати билан тўла равишда келишиб, хусусий учрашувлар ўтказишга Америка томонининг илтимоси билан розилик берган. Шундай розилик берганида, у энг муҳими Вьетнам проблемасини тинч бартараф қилиш эканлигини назарда тутган. Америка томонининг ўзи билдирган истакка кўра, АҚШ ҳукумати мазкур учрашувларнинг мазмунини эълон қилмасдан туришга розилик берган.

Бу ҳужжатлар АҚШ ҳукуматининг Ҳинди-Хитойда иккиюзламачиликдан иборат сиёсат ўтказаётганлигини яна бир марта фош қилиб ташлади. У сулҳ тўғрисида гапирса ҳам, аммо амалда Вьетнамда ўзининг агрессиясини кенгайтирмоқда. Бу ҳужжатлар Америка ҳукуматининг «вьетнамлаштириш»ни музокаралар олиб бориш билан бир вақтда давом эттиришга қаратилган йўли барбод бўлганлигидан далолат бериб турибди.

Сиёсий кузатувчиларнинг айтишига қараганда, Вьетнам Демократик Республикасининг делегацияси ҳужжатларни эълон қилганлиги Париж кенгашидаги Америка делегациясини саросимага солиб қўйди, президент сайлови ўтказилиши олдидан Америка жамоатчилигини алдашга интилаётган АҚШ ҳукуматининг найрангини фош қилиб ташлади. Энди жаҳон жамоатчилиги Вьетнамга бағишланган Париж кенгашидаги ҳақиқий аҳволни, АҚШ бу кенгашга муттасил тўсқинлик қилиш ҳаракатини бир дақиқа ҳам тўхтатмаётганлигини билиб олди.

Вьетнам Демократик Республикасининг Париждаги кенгашда қатнашаётган делегациясининг вакили Нгуен Тхань Ле журналистларга айтдики, хусусий учрашувлар вақтида Қўшма Штатлар «ўз позициясидан заррача чекингани йўқ». Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг тўққиз моддадан иборат сулҳ таклифи ва АҚШ ҳукумати ўртага ташлаган саккиз моддадан иборат таклиф «бир-биридан ер билан осмонча фарқ қилади» деди, Нгуен Тхань Ле.

АҚШ ҳукумати хусусий учрашувларнинг мазмунини эълон қилиш билан, деб ёзади ҳафталик «Вин увриер» газетаси, АҚШ ҳукумати аллақачондан бери сулҳ йўлини қидираётир, деган гапга бошқаларни ишонтиришга уринмоқда.

Жаҳон жамоатчилигининг норозилик ҳаракати кенгайиб кетганлигидан ҳаяжонга тушиб қолган АҚШ ҳукумати, дейилади Жорж Жирарнинг ҳафталик «Франс нувель» газетасида босилган мақоласида, ўзи Ҳинди-Хитойда давом эттираётган агрессияни оқлашга интилмоқда. АҚШ ҳукумати «сулҳ таклифи» билан бир қаторда Вьетнам Демократик Республикаси территориясини тинимсиз бомбардимон қилишни давом эттираверди. Америка авиацияси ҳеч қачон бу қадар кўп бомбардимон қилмаган эди. Америка ҳукуматининг «сулҳ» режаси шу тариқа янги уруш режасига айланмоқда.

Р. СЕРЕБРЕННИКОВ, (ТАСС).

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

7 ФЕВРАЛЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — **Капитан Тенкеш** (бадиий фильмнинг 6-серияси), 18.25 — Жанговар шон-шуҳрат саҳифалари, 18.45 — Актёрлар ва роллар. **Ўлмас Алихўжаев**, 19.45 — Ахборот, 20.00 — Оламда нима гап?, 20.25 — Ёш ижрочилар. **Хайрулла Лутфуллаев**, 21.00 — Ахборот, 21.15 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — МОСКВА. 18.05 — Янгиликлар, 18.15 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.00 — **Александр Твардовский поэзияси**, 19.50 — Ҳужжатли фильм, 20.00 — **Шимол қиссаси** (бадиий фильм), 21.15 — ТОШКЕНТ. 22.15 — **Ҳеч унутиб бўлмайдиган қотиллик** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **ДУШАНБА КЎРСАТАДИ.**

8 ФЕВРАЛЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Янгиликлар, 11.10 — **Ҳамма — палубага!** (бадиий фильм), 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — Телеқўғирчоқ театри, 18.30 — **А. С. Пушкин** лирикаси, 19.00 — Ахборот, 19.15 — «Ёшлик» студияси кўрсатади, 20.00 — Миллионлар ленинча университети, 20.30 — Ахборот, 20.45 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети, 21.15 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.05 — МОСКВА. 18.10 — Янгиликлар, 18.20 — Ўқувчилар учун кўрсатув, 19.00 — «Здоровье», 19.30 — Концерт, 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.30 — Фильм-концерт, 21.15 — Ёш ижрочилар. **Офелия Юсупова**, 21.55 — **Изланганга толе ёр** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 21.50 — Спорт эшиттириши.

9 ФЕВРАЛЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Янгиликлар, 11.10 — **Ошиқ Ғариб ва Шоҳсанам** (бадиий фильм). 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — **Капитан Тенкеш** (бадиий фильмнинг 7-серияси). 18.30 — Телефильм, 18.45 — Ахборот. 19.00 — Ёш ижрочилар концерти, 20.35 — Ахборот, 20.55 — Миллионлар ленинча университети, 21.15 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — МОСКВА. 18.05 — Янгиликлар, 18.15 — Юмористик ҳикоялар, 18.45 — Ўқувчилар учун кўрсатув, 19.00 — Рус романси, 19.35 — Адабий ўқиш, 20.00 — **Дон Диего ва Пелагея** (бадиий фильм), 21.15 — Дўстларимиз эстрадаси, 21.55 — Инсон ва қонун, 22.25 — **Олис юлдуз шуъласи** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 20.50 — **Васса Железнова** (фильм-спектакль).

10 ФЕВРАЛЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ, 11.00 — Янгиликлар, 11.10 — Илмий-оммабоп фильм, 12.25 — Телеспектакль, 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — **Капитан Тенкеш** (бадиий фильмнинг 8-серияси), 18.30 — Ахборот. 18.45 — **Роберт Бернс. «Хушчақчақ гадолар»**. 19.15 — Ахборот. 19.35 — Мақом кечаси, 20.35 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 18.00 — МОСКВА. 18.05 — Янгиликлар, 18.15 — Ўқувчилар учун кўрсатув, 19.00 — Концерт, 20.00 — **А. С. Пушкин. «ҲАЙКАЛ»**, 20.35 — ТОШКЕНТ, 21.25 — Суҳбатли концерт, 22.05 — **Олис юлдуз шуъласи** (бадиий фильмнинг 2-серияси).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. 20.25 — Врач маслаҳати, 20.35 — **Мафтун бўлган сайёҳ** (телеспектакль).

11 ФЕВРАЛЬ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Янгиликлар, 11.10 — Телеспектакль, 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 18.45 — Актерлар ва роллар. **Ҳайрулла Саъдиев**, 20.15 — Ахборот, 20.30 — «Ўзбекистон чорвадори», 21.00 — Ахборот. 21.15 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — МОСКВА. 18.00 — Янгиликлар, 18.10 — Ўқувчилар учун кўрсатув, 18.30 — **Эртак**, 20.00 — Ҳужжатли фильм, **20.15** — Қўшниларимиз, 21.15 — ТОШКЕНТ. 21.55 — **Волга тароналари** (фильм-концерт), 22.10 — **Биринчи муҳаббат қўшиғи** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. 20.40 — Тўлқинда — «02», 21.10 — Ҳаваскорлар концерти.

12 ФЕВРАЛЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — **Инжиқ малика** (мультфильм), 10.20 — Телеминиатюралар, 11.00 — МОСКВА. 16.55 — ТОШКЕНТ. 17.00 — **Капитан Тенкеш** (бадиий фильмнинг 9- 10-серияларн), 17.55 — Ахборот. 18.15 — Концерт, 18.55 — Ахборот, 19.15 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 16.00 — МОСКВА. 17.00 Музикали учрашувлар, 17.30 — Янгиликлар, 17.35 — **Ваня тоға** (бадиий фильм), 19.15 — ТОШКЕНТ, 19.45 — **Сокинлик** (бадиий фильмнинг 1-серияси), 20.25 — Врач маслаҳати, 20.40 — **Сокинлик** (бадиий фильмнинг 2-серияси).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.35 — **ДУШАНБА КЎРСАТАДИ.**

13 ФЕВРАЛЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Ўйлаб топ? 10.00 — Ўқувчиларнинг телевизион олимпиадаси, 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар, 11.15 — Мультфильмлар, 11.45 — «Здоровье», 12.15 — Мультфильм, 12.30 — Будильник», 13.00 — Қишки олимпиада ўйинлари, 15.30 — **Тўрт танкчи ва ит** (бадиий фильмнинг 11-серияси). 16.50 — ТОШКЕНТ. 16.55 — **Капитан Тенкеш** (бадиий фильмнинг 11-12 серияларн), 17.45 — Ахборот. 18.00 — Музикали кўрсатув, 18.45 — Ахборот. 19.00 — **Киносаёҳатчилар клуби**, 20.00 — Врач маслаҳати, 20.15 — МОСКВА. 22.45 — **Телеминиатюралар** (бадиий кўрсатув).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 16.30 — МОСКВА, 17.30 — **Қувноқ болалар** (бадиий фильм), 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.25 — Концерт, 20.00 Ўқувчилар учун кўрсатув. 20.15 — Концерт, 21.15 — **Қўрқоқ** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

16.30 — **ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ.** 20.15 — **МОСКВА КЎРСАТАДИ.**

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604, Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337152. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз 54—01, Урганч — 34—55. Фарғона — 4-29-44.

Б. — 30. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. — 02192.